

เครือข่ายอาเซียนว่าด้วยความสุจริตเที่ยงธรรมทางตุลาการ

เทคโนโลยีอุบัติใหม่และความสุจริต เที่ยงธรรมทางตุลาการในอาเซียน

มุมมองของฝ่ายตุลาการเกี่ยวกับการใช้โอกาส ความท้าทาย
และผลกระทบของเทคโนโลยีต่อหลักนิติธรรม
การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม และการบริหารงานศาล

JIN
ASEAN

โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP) เป็นองค์กรชั้นนำของสหประชาชาติที่ต่อสู้เพื่อยุติความอยุติธรรมของความยากจน ความเหลื่อมล้ำ และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ UNDP ทำงานร่วมกับเครือข่ายผู้เชี่ยวชาญและพันธมิตรที่กว้างขวางใน 170 ประเทศ เพื่อช่วยประเทศต่างๆ สร้างแนวทางแก้ไขแบบบูรณาการและยั่งยืน สำหรับผู้คนและโลกใบนี้

เรียนรู้เพิ่มเติมที่ undp.org หรือติดตามที่ @UNDP

ข้อค้นพบ การตีความ และมุมมองที่แสดงในสิ่งพิมพ์นี้เป็นของผู้เขียน ซึ่งไม่จำเป็นต้องเป็นของสหประชาชาติ รวมถึง UNDP หรือรัฐสมาชิกของ สหประชาชาติ

ลิขสิทธิ์ © UNDP 2021

สงวนลิขสิทธิ์

สำหรับข้อมูลเพิ่มเติม โปรดเยี่ยมชม [Judicial Integrity Network in ASEAN](#)

กิตติกรรมประกาศ

รายงานนี้จัดทำขึ้นในปี พ.ศ. 2564 โดย UNDP Bangkok Regional Hub ภายใต้กรอบของโครงการระดับภูมิภาคเรื่อง “ความเป็นเลิศของศาลเพื่อความยุติธรรมสำหรับทุกคน: เครือข่ายอาเซียนว่าด้วยความสุจริตเที่ยงธรรมทางตุลาการ” (Judicial Excellence to ensure Justice for All: The Judicial Integrity Network in ASEAN)

ผู้เขียนหลัก คือ Sarah McCoubrey (CALIBRATE Solutions) ผู้เชี่ยวชาญด้านความสุจริตเที่ยงธรรมทางตุลาการ (Judicial Integrity Expert)

Liviana Zorzi ผู้เชี่ยวชาญด้านโครงการ (Project Specialist) UNDP เรื่องความโปร่งใสและความรับผิดชอบ เป็นผู้ประสานงานการพัฒนาความรู้นี้ Pundaree Boonkerd ออกแบบรูปเล่ม

รายงานฉบับนี้ได้รับประโยชน์จากข้อคิดเห็นเชิงลึกของ Nicholas Booth หัวหน้าทีมธรรมาภิบาลของ UNDP (UNDP Governance Team Leader) และสมาชิกของกลุ่มที่ปรึกษาเครือข่ายอาเซียนว่าด้วยความสุจริตเที่ยงธรรมทางตุลาการ

- Justice Shiranee Tilakawardane
- Lawrence Glaneld AM
- Dr Nihal Jayawickrama
- The Hon. Michael Kirby AC CMG
- Jennifer Marie
- The Hon. Murray Kellam AO QC

พันธมิตรผู้บริจาค

งานวิจัยนี้เกิดขึ้นได้จากการสนับสนุนของรัฐบาลสหรัฐอเมริกา สำนักกิจการปราบปรามยาเสพติดระหว่างประเทศ และการบังคับใช้กฎหมาย (Bureau of International Narcotics and Law Enforcement Affairs :INL)

สารบัญ

กิตติกรรมประกาศ	3
บริบท	5
ความสุจริตเที่ยงธรรมทางตุลาการ	6
เทคโนโลยีสำหรับศาล	8
ศาลมีความทันสมัยมากขึ้นอย่างรวดเร็วเพราะการระบาดครั้งใหญ่	9
วิธีการพิจารณาคดีเสมือนจริง	9
ปัญญาประดิษฐ์ (AI)	10
ระเบียบวิธี	11
การสำรวจ	12
ผู้ตอบแบบสำรวจ	12
ผู้ตอบแบบสำรวจมาจากที่ใด	12
แบบฟอร์มออนไลน์และระบบยื่นคำฟ้องอิเล็กทรอนิกส์สำหรับประชาชน (E-FILING)	13
ระบบจัดการคดีอิเล็กทรอนิกส์ / อัตโนมัติ	14
การพิจารณาคดีเสมือนจริง	16
ปัญญาประดิษฐ์ (AI)	19
ความโปร่งใสของศาล	20
การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม	21
ความเป็นส่วนตัว / การคุ้มครองข้อมูล	25
ข้อคิดเห็นทั่วไป	25
บทสรุป	27

บริบท

ระบบยุติธรรมมีวิวัฒนาการอย่างต่อเนื่องเพราะความต้องการของชุมชนเปลี่ยนไป เทคโนโลยีเป็นทั้งตัวขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงและเป็นเครื่องมือในการตอบสนองความต้องการที่เปลี่ยนแปลงไป กระบวนการและวิธีการสื่อสารแบบใหม่สามารถจัดการกับความไม่เท่าเทียมกันทางสังคมและทำให้ผู้คนจำนวนมากขึ้นเข้าถึงกระบวนการทางกฎหมาย ในภาษาต่างๆ มากขึ้น และด้วยต้นทุนที่ต่ำลง

อย่างไรก็ตาม เทคโนโลยีดังกล่าวส่งผลกระทบต่อสิทธิและการคุ้มครองของบุคคล และไม่สามารถใช้ได้อย่างเท่าเทียมกันในชุมชนท้องถิ่นหรือทั่วโลก ในขณะที่ผู้มีบทบาทในกระบวนการยุติธรรมต้องรับมือกับความท้าทายที่มากับเทคโนโลยี หลักนิติธรรมและการคุ้มครองสิทธิจะต้องยังคงเป็นศูนย์กลางในการพิพากษาแต่ละคดีความ ตลอดจนการบริหารงานกระบวนการยุติธรรม

เมื่อก้าวถึงเทคโนโลยีในกระบวนการยุติธรรม ฝ่ายตุลาการในฐานะผู้เชี่ยวชาญด้านการคุ้มครองสิทธิจะเป็นระบอบความเสี่ยงสำคัญในการวางแผน ดำเนินการ และติดตามเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นใหม่

การสำรวจมุมมองของฝ่ายตุลาการในครั้งนี้ต้องการทำความเข้าใจว่าปัจจุบันองค์กรตุลาการในอาเซียนใช้เทคโนโลยีอย่างไร และทรัพยากรหรือเครื่องมือเพิ่มเติมจะช่วยให้ผู้พิพากษามีส่วนร่วมในวิวัฒนาการทางเทคโนโลยีของกระบวนการยุติธรรมได้อย่างไรบ้าง

ผู้พิพากษาเป็นผู้พิทักษ์สิทธิส่วนบุคคลของคู่ความในห้องพิจารณาคดี ในขณะเดียวกันก็ทำหน้าที่ปกป้องความถูกต้องชอบธรรมของระบบยุติธรรมในวงกว้าง ความสุจริตเที่ยงธรรมของฝ่ายตุลาการมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความเชื่อมั่นของประชาชนในกระบวนการยุติธรรม ตลอดจนความมั่นคงของกระบวนการและสถาบันประชาธิปไตย ตลาดเศรษฐกิจ และความสัมพันธ์ระดับโลก

ผู้พิพากษาปกป้องสิทธิของคู่ความทุกคนที่เข้ามาในศาลของตน โดยผู้พิพากษาจะเป็นผู้เห็นว่าผู้หญิง เด็ก และบุคคลเปราะบางในสังคมถูกกีดกันหรือถูกทำร้ายอย่างไรบ้าง

ผู้พิพากษาสสามารถแก้ไขความไม่เท่าเทียมกันเหล่านี้ได้ในแต่ละคดี และนำมุมมองนี้ไปสู่การอภิปรายอย่างเป็นระบบเกี่ยวกับเพศ เชื้อชาติ และการเลือกปฏิบัติประเภทอื่นๆ

มุมมองในการพิจารณาคดีนี้มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเปลี่ยนแปลงกฎหมายและการเปลี่ยนแปลงในเทคโนโลยีที่ใช้ในการดำเนินการของศาล

ฝ่ายตุลาการมักเป็นผู้พิจารณาว่าเทคโนโลยีใหม่ๆ จะถูกนำมาใช้ในกระบวนการทางกฎหมายหรือไม่และอย่างไร อย่างไรก็ตาม ผู้พิพากษาไม่ได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับวิธีการทำงานของเทคโนโลยีเสมอไป ประเด็นเรื่องประสิทธิภาพและการประหยัดต้นทุนมักเป็นปัจจัยสำคัญในการตัดสินใจนำเทคโนโลยีมาใช้ โดยศาลเป็นหนึ่งในไม่กี่สิ่งที่ยังคงต้องกังวลเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน ความเป็นส่วนตัว หรือความยุติธรรมของกระบวนการ ในบางครั้ง ผู้พิพากษาที่ไม่ทราบถึงศักยภาพของเทคโนโลยีใหม่มักก็จะอาจต่อต้านการเปลี่ยนแปลง

สิ่งนี้อาจก่อให้เกิดระบบที่มีความไม่เท่าเทียมกันและมีแนวโน้มที่จะเกิดการทุจริตหรือนำไปใช้ในทางที่ผิด แรงกดดันเหล่านี้อาจทำให้ผู้พิพากษาอยู่ในสถานะที่ยากลำบากในการสร้างสมดุลระหว่างผลประโยชน์ที่ขัดแย้งกัน ในขณะที่เดียวกันก็ต้องมั่นใจว่าการเปลี่ยนแปลงระบบจะส่งเสริมการคุ้มครองสิทธิและหลักนิติธรรมแทนที่จะทำลาย

ความสุจริตเที่ยงธรรมทางตุลาการและเครือข่ายอาเซียนว่าด้วยความสุจริตเที่ยงธรรมทางตุลาการ (JIN ASEAN)

เครือข่ายอาเซียนว่าด้วยความสุจริตเที่ยงธรรมทางตุลาการ (JIN ASEAN) ก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2561 ในฐานะเครือข่ายผู้พิพากษาที่เชื่อมโยงกันทั่วทั้งภูมิภาค เพื่อแบ่งปันความรู้และแนวทางการปกป้องและเสริมสร้างความสุจริตเที่ยงธรรมทางตุลาการ ประเทศสมาชิกปัจจุบัน ได้แก่ อินโดนีเซีย สปป.ลาว มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ ไทย และเวียดนาม

การเสริมสร้างความสุจริตเที่ยงธรรมทางตุลาการ เป็นการป้องกันการทุจริตและอิทธิพลที่ไม่เหมาะสมในระบบยุติธรรม

ความสุจริตเที่ยงธรรมทางตุลาการ

ความสุจริตเที่ยงธรรมทางตุลาการ คือ หลักการพหุมิติ/แนวคิดหลายแง่มุมที่อธิบายหลักความประพฤติและการปฏิบัติของผู้พิพากษา โครงสร้างและสถานการณ์ที่ผู้พิพากษาทำงาน ตลอดจนหลักการที่ทำให้สถาบันโปร่งใส มีประสิทธิภาพ และมีความรับผิดชอบ อันเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการส่งเสริมเป้าหมาย SDG 16 ว่าด้วยสังคมที่สันติ ยุติธรรม และไม่แบ่งแยก รวมถึงความยุติธรรมสำหรับทุกคน¹

ความสุจริตเที่ยงธรรมทางตุลาการ เป็นแนวคิดกว้างๆ ที่รวมองค์ประกอบหลักหลายประการในการตัดสินใจ เพื่อให้แน่ใจว่าระบบตุลาการมีความเข้มแข็ง ยุติธรรม และเคารพสิทธิของประชาชน องค์ประกอบดังกล่าวได้แก่

- ความโปร่งใสในการตัดสินใจ
- ความโปร่งใสในการบริหารงานศาล
- กรอบเวลาของคดีสามารถคาดการณ์ได้
- การเข้าถึงกระบวนการอย่างเท่าเทียมกันโดยไม่คำนึงถึงสถานะ เงิน หรืออัตลักษณ์
- การปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกันโดยไม่คำนึงถึงสถานะ เงินหรืออัตลักษณ์
- กลไกป้องกันการติดสินบน
- กลไกป้องกันการคุกคามบนพื้นฐานแห่งเพศหรืออัตลักษณ์
- กระบวนการทางกฎหมายอันชอบธรรม
- ความเป็นอิสระของฝ่ายตุลาการ
- การแบ่งแยกบทบาทของสถาบันทางการเมืองและตุลาการ

ในบริบทของเทคโนโลยีใหม่ๆ องค์ประกอบแต่ละข้อเหล่านี้มีนัยสำคัญแตกต่างกันออกไป

ในปี พ.ศ. 2551 มีการกำหนดหลักการบังกาลอร์ (Bangalore Principles) ขึ้น โดยกำหนดค่านิยม 6 ประการเพื่อเสริมสร้างระบบตุลาการให้เป็น “รากฐานของประชาธิปไตยและหลักนิติธรรม” ซึ่งมีไว้เพื่อปกป้องประชาชนจาก “การล่วงละเมิดสิทธิและเสรีภาพตามกฎหมาย”²

หลักการเหล่านี้ อธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับการคุ้มครองประชาชนซึ่งปรากฏอยู่ในตราสารว่าด้วยสิทธิมนุษยชนจำนวนมาก ทั้งในระดับประเทศและระดับสากล โดยอ้างอิงจากมาตรา 10 ของปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ซึ่งสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติประกาศเมื่อวันที่ 10 ธันวาคม พ.ศ. 2491:

ทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกันอย่างเต็มที่ในการได้รับการพิจารณาคดีอย่างยุติธรรมและเปิดเผย โดยศาลที่เป็นอิสระและเป็นกลางในการพิจารณาสีทธิและภาระหน้าที่ ตลอดจนจนข้อกล่าวหาทางอาญาใด ๆ ต่อบุคคลนั้น

หลักการบังกาลอร์ประกอบด้วยค่านิยมหกประการ ดังนี้

ค่านิยมที่ 1 **ความเป็นอิสระ** ความเป็นอิสระของฝ่ายตุลาการเป็นข้อกำหนดเบื้องต้นของหลักนิติธรรมและการรับประกันขั้นพื้นฐานของการพิจารณาคดีที่เป็นธรรม ดังนั้น ผู้พิพากษาจะต้องธำรงรักษาและเป็นแบบอย่างของความเป็นอิสระของศาลทั้งในด้านบุคคลและด้านสถาบัน

ค่านิยมที่ 2 **ความเป็นกลาง** ความเป็นกลางเป็นสิ่งจำเป็นต่อการปฏิบัติหน้าที่ของฝ่ายตุลาการอย่างเหมาะสม ซึ่งไม่เพียงแต่การตัดสินใจคดีเท่านั้น แต่ยังรวมถึงกระบวนการในการตัดสินใจด้วย

ค่านิยมที่ 3 **ความสุจริตเที่ยงธรรม** ความสุจริตเที่ยงธรรมเป็นสิ่งสำคัญต่อการปฏิบัติหน้าที่ของฝ่ายตุลาการอย่างเหมาะสม

1 วาระปี 2573 เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน, <https://sdgs.un.org/2030agenda>

2 คำปรารภหลักบังกาลอร์ เข้าถึงได้ใน [UNODC Commentary on the Bangalore Principles of Judicial Conduct](#)

ค่านิยมที่ 4: ความถูกต้อง: ความถูกต้อง และการแสดงออกถึงความถูกต้อง มีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานของผู้พิพากษา

ค่านิยมที่ 5 ความเสมอภาค การปฏิบัติกับทุกคนต่อหน้าศาลอย่างเท่าเทียมกันเป็นสิ่งสำคัญต่อการปฏิบัติหน้าที่ของตุลาการ

ค่านิยมที่ 6 ความสามารถและความขยันหมั่นเพียร ความสามารถและความขยันหมั่นเพียรเป็นข้อกำหนดเบื้องต้นในการปฏิบัติหน้าที่ของตุลาการโดยชอบ

ในปี พ.ศ. 2561 JIN ASEAN ได้พัฒนารายการตรวจสอบความสุจริตเที่ยงธรรมทางตุลาการ ([Judicial Integrity Checklist](#)) และในปี พ.ศ. 2563 ได้ปรับปรุงรายการตรวจสอบให้สอดคล้องกับกรอบสากลเพื่อความเป็นเลิศของศาล (International Framework for Court Excellence : IFCE) โดย IFCE ได้รวมรายการตรวจสอบไว้ในแบบจำลองระดับโลกเพื่อการประเมินและติดตามความเป็นเลิศของศาล พ.ศ. 2563³

โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP) ผ่าน JIN ASEAN ยังคงแบ่งปันความรู้และเครื่องมือในการเสริมสร้างความสุจริตเที่ยงธรรมทางตุลาการ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของความพยายามในวงกว้างที่จะส่งเสริมความเป็นเลิศของศาล ด้วยวิธีนี้ ผู้พิพากษายังมีส่วนร่วมในฐานะผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสำคัญในการต่อต้านการทุจริต ส่งเสริมความมุ่งมั่นของแต่ละประเทศในการดำเนินการตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต (United Nations Convention against Corruption : UNCAC)

อนุสัญญา ซึ่งมีผลบังคับใช้ในปี พ.ศ. 2548 ระบุว่าศาลยุติธรรมเป็นสถาบันสำคัญในการป้องกันและต่อต้านการทุจริต โดย ข้อ 11⁴ กำหนดให้รัฐภาคีแต่ละรัฐดำเนินมาตรการเพื่อ

1. เสริมสร้างความสุจริตเที่ยงธรรมในหมู่เจ้าหน้าที่ศาลยุติธรรมและฝ่ายอัยการ
2. ป้องกันการฉ้อราษฎร์บังหลวงของศาลยุติธรรมและอัยการ

การวิจัยนี้และเครื่องมือที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีอุบัติใหม่เป็นวิธีหนึ่งที่ทำให้ผู้พิพากษาในเครือข่าย JIN ASEAN ได้มีส่วนร่วมและเรียนรู้จากกัน ตลอดจนสร้างขีดความสามารถของผู้พิพากษาทั่วทั้งภูมิภาค ในขณะที่การบริหารความยุติธรรมยังคงวิวัฒนาการอย่างต่อเนื่อง

ประเด็นต่างๆ จากเทคโนโลยีอุบัติใหม่ส่วนเกี่ยวข้องกับภาระหน้าที่ของผู้พิพากษาภายใต้หลักการบังกาลอร์ (ค่านิยมที่ 2 ความเป็นกลาง ค่านิยมที่ 3 ความสุจริตเที่ยงธรรม ค่านิยมที่ 5: ความเท่าเทียมกัน ค่านิยมที่ 6 ความสามารถและความขยันหมั่นเพียร) และภาระหน้าที่ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นสำคัญของรายการตรวจสอบความสุจริตเที่ยงธรรมทางตุลาการ (Judicial Integrity Checklist)

3 [International Consortium for Court Excellence](#), Court Excellence Self-Assessment Questionnaire.

4 UNODC, [United Nations Convention Against Corruption](#).

เทคโนโลยีสำหรับศาล

ระบบยุติธรรมอิเล็กทรอนิกส์ (e-justice) เป็นคำศัพท์ทั่วไปที่กินความถึงความพยายามในการจัดการ ส่งมอบ เสริมสร้าง หรือตรวจสอบบริการความยุติธรรม โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ซึ่งรวมถึงความพยายามของสถาบันต่างๆ เช่น ศาลและรัฐบาล บุคคล เช่น ทนายความและนักปกป้องสิทธิมนุษยชน และหน่วยงานเอกชนและภาคประชาสังคม เช่น ผู้ให้บริการเทคโนโลยีและพันธมิตรชุมชน

E-justice ครอบคลุมเทคโนโลยีดิจิทัลทั้งหมดโดยรวมตั้งแต่การจัดการคดีความที่ซับซ้อนหรือแอปพลิเคชันที่เป็นนวัตกรรม ไปจนถึงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารออนไลน์ ซึ่งรวมถึงเครื่องมือและกระบวนการต่างๆ ที่ผู้เชี่ยวชาญกระบวนการยุติธรรม เจ้าหน้าที่ศาล และสื่อมวลชนใช้

ความคิดริเริ่มด้าน E-justice ครอบคลุมถึงกลยุทธ์ การปรับ (รี) กระบวนการ ระบบอัตโนมัติ การรวบรวมข้อมูล การรวมระบบ ตลอดจนการรับข้อพิพาทออนไลน์ การยื่นแบบอิเล็กทรอนิกส์ กระบวนการศาลระยะไกล และเทคโนโลยีที่ใช้ในการแปลงเป็นดิจิทัล จัดเก็บ และให้สิทธิเข้าถึงเอกสารและหลักฐานทางกฎหมาย

กระบวนการแปลงข้อมูลไปสู่รูปแบบดิจิทัล (Digitization) คือ การแปลงกระบวนการและเนื้อหาที่มีอยู่จากรูปแบบแอนะล็อกเป็นดิจิทัล ซึ่งรวมถึงการพัฒนาแบบฟอร์มและพอร์ทัลออนไลน์เพื่อส่งเอกสารหรือเข้าดูคำตัดสิน เพื่อให้กระบวนการทางศาลที่มีอยู่สามารถดำเนินการทางออนไลน์ได้

การเปลี่ยนไปใช้ระบบดิจิทัล (Digitalization) คือ การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อเปลี่ยนแปลงกระบวนการยุติธรรมและรูปแบบธุรกิจ ซึ่งรวมถึงเทคโนโลยีดิจิทัลที่ช่วยให้เกิดวิธีการใหม่ๆ ในการส่งมอบงานหรือบริหารงานยุติธรรม

การนำเอาเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้กับการทำงานทั้งหมด (Digital Transformation) คือ การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมในระบบและสถาบันด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล รวมถึงการออกแบบและเทคโนโลยีที่เน้นผู้ใช้เป็นศูนย์กลาง ซึ่งช่วยให้นายจ้างและผู้ใช้งานในรูปแบบที่ต่างไปจากเดิมได้

Digital Transformation สามารถอำนวยความสะดวกเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมด้านกฎหมายและการพิจารณาคดีให้เกิดความรับผิดชอบ โปร่งใส และเข้าถึงได้ง่ายมากขึ้น

ศาลทั่วโลกกำลังมีส่วนร่วมในโครงการต่างๆ ตลอดจนโครงการระยะยาวมากมาย โดยทำงานร่วมกับหน่วยงานระหว่างประเทศในฐานะหุ้นส่วนและผู้บริจาค เพื่อปรับปรุงระบบยุติธรรมให้ทันสมัย รวมถึง

- ระบบบริหารจัดการคดี
- กระบวนการพิจารณาเสมือนจริง
- การยื่นและการจัดเก็บเอกสารหลักฐานทางอิเล็กทรอนิกส์
- การสื่อสารใดๆ ที่ไม่ใช่การโต้ตอบกันแบบทันทีระหว่างคู่ความกับศาล (เช่น การเขียนจดหมาย)
- การสร้างกำหนดการทางอิเล็กทรอนิกส์ และ
- การนำเครื่องมือใหม่ๆ มาใช้ เช่น การรับข้อพิพาททางออนไลน์ และเครื่องมือการพยากรณ์โดย AI

องค์ประกอบบางอย่างของโครงการเหล่านี้ได้รับการนำมาใช้ หรือเร่งดำเนินการเนื่องจากการระบาดใหญ่ของโควิด-19 และการควบคุมโรคที่ตามมา ซึ่งทำให้ศาลต้องดำเนินการแบบเสมือนจริงและปรับโครงสร้างกระบวนการของศาลให้เป็นแบบออนไลน์

เทคโนโลยีสามารถเพิ่มความรวดเร็วและความโปร่งใสในการตัดสินของศาลได้ เพิ่มความมั่นใจ ความรับผิดชอบ และทำให้ประชาชนสามารถตรวจสอบระบบได้มากขึ้น ทั้งนี้ ผู้พัฒนาเทคโนโลยีจากภาคเอกชนอาจบันทึกการนิติธรรมภายในระบบยุติธรรมโดยไม่ได้ตั้งใจ ดังนั้นเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพิจารณาอย่างละเอียดและต่อเนื่องถึงผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีต่อกระบวนการยุติธรรม

ศาลมีความทันสมัยมากขึ้นอย่างรวดเร็ว เพราะการระบาดครั้งใหญ่

ในภาคส่วนกฎหมายซึ่งมีความอนุรักษ์นิยมสูง การระบาดใหญ่ของโรคโควิด-19 ได้เร่งการนำเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้เป็นเวลานานแล้วที่มีผู้เสนอให้ใช้เทคโนโลยี ไม่ว่าจะเป็นแพลตฟอร์มออนไลน์ กระบวนการใหม่ๆ และการทำให้ขั้นตอนกระบวนการต่างๆ เป็นอัตโนมัติ แต่ก็มักถูกปฏิเสธหรือล่าช้าออกไป เนื่องจากศาลให้ความสำคัญกับการรักษากระบวนการที่มีอยู่เดิม แม้ว่าศาลจะรอบคอบในเรื่องสิทธิของประชาชน แต่ความรอบคอบนี้ก็ทำให้ระบบยุติธรรมเป็นระบบท้าทายของโลกที่นำเทคโนโลยีใหม่มาใช้

เมื่อเริ่มมีมาตรการปิดเมืองเพราะการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 บรรดาศาล ผู้บริหารศาล และผู้พิพากษาก็ได้เคลื่อนไหวอย่างรวดเร็วเพื่อปรับเปลี่ยนกระบวนการ ยอมรับเอกสารของศาลทางอิเล็กทรอนิกส์ จัดการพิจารณาคดีทางออนไลน์ และสื่อสารกับผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายและสาธารณชนในรูปแบบใหม่

เทคโนโลยีเหล่านี้ส่งผลกระทบบ้างถึงกัน กล่าวคือ ผู้หญิงที่ต้องเผชิญกับความรุนแรงในบ้านหรือในชุมชนอาจถูกคุกคามหรือถูกบีบบังคับเมื่อให้การต่อศาล คู่ความในชนบทที่ไม่สามารถเข้าถึงเทคโนโลยีของศาลได้อาจจะทิ้งคดีของตน คนที่ไม่มีเทคโนโลยีหรือเงินอาจถูกกีดกันจากกระบวนการศาล

หลังจากที่เราปรับตัวตามวิกฤต และได้ก้าวสู่การดำเนินงานทางออนไลน์และดิจิทัลอย่างถาวร จึงเป็นเรื่องสำคัญที่จะต้องประเมินอย่างรอบคอบถึงหลักนิติธรรมและนัยด้านความยุติธรรมของเทคโนโลยีอุบัติใหม่ รวมถึงเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในระหว่างการระบาดใหญ่

การทดลองใช้เทคโนโลยีเพื่อการดำเนินการทางออนไลน์หรือทางดิจิทัลในช่วงการระบาดใหญ่ได้ทำให้ฝ่ายต่างๆ มองหาแนวทางการใช้เทคโนโลยีมากขึ้นเพื่อความยุติธรรม นอกจากนี้ เรายังมองเห็นศักยภาพในการสร้างความสมดุลระหว่างศาลที่เข้าถึงได้ง่ายและความเข้มงวดของศาล

การระบาดใหญ่ได้สร้างโอกาสในการปรับปรุงศาลให้ทันสมัย โดยต่อยอดจากการทดลองดำเนินการในปี พ.ศ. 2563 ซึ่งในตอนนี้ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นกว่าเดิมจากผู้ที่ทำหน้าที่ในศาลที่มีความรู้และประสบการณ์หลากหลาย บุคคลเหล่านี้มีความเชี่ยวชาญที่จะประเมินเทคโนโลยีใหม่ที่น่าสนใจในศาลของตน

วิธีการพิจารณาคดีเสมือนจริง

การพิจารณาคดีหรือการไต่สวนในศาลแบบเสมือนจริง หรือที่เรียกว่า ระบบศาลอิเล็กทรอนิกส์ (e-court) ศาลระยะไกล หรือการไต่สวนทางไกล รวมถึงการรับฟังทางวิดีโอและการเข้าถึงวิดีโอที่เชื่อมต่อไปยังศาลที่กำลังพิจารณาคดีในศาลจริง สิทธิการปรากฏตัวต่อศาลจากทางไกลอาจมอบให้แก่ทุกฝ่ายในคดี หรือเฉพาะผู้เข้าร่วมบางคน เช่น คู่ความที่ถูกคุมขัง พยานที่เปราะบาง และผู้เชี่ยวชาญ

ศาลทั่วโลกใช้องค์ประกอบของศาลเสมือนจริงมาหลายปีแล้ว อาทิ

- การปรากฏตัวของคู่ความที่ถูกคุมขังทางวิดีโอหรือโทรศัพท์จากเรือนจำ
- การปรากฏตัวของพยานที่เปราะบาง ทางวิดีโอจากสถานที่อื่นทั้งภายในหรือภายนอกศาล
- การปรากฏตัวของพยานผู้เชี่ยวชาญในเขตอำนาจศาลอื่นทางวิดีโอหรือทางโทรศัพท์
- การปรากฏตัวของคู่ความหรือทนายความทางโทรศัพท์เพื่อยืนยันคำร้อง พิจารณาคดีก่อนขึ้นศาล และนัดหารือ
- การปรากฏตัวของคู่ความทางวิดีโอหรือทางโทรศัพท์ เพราะสภาพอากาศ สุขภาพ หรือระยะทางทำให้ไม่สามารถปรากฏตัวต่อศาลจริงได้

การระบาดใหญ่ของโควิด-19 และมาตรการปิดเมืองได้เน้นย้ำความสำคัญและเร่งรัดการใช้ศาลเสมือนจริง ศาลเสมือนจริงโดยสมบูรณ์ (หมายถึง ไม่มีใครแม้แต่ตัวผู้พิพากษาอยู่ในศาลจริง) กลายเป็นสิ่งจำเป็นต่อการดำเนินงานของกระบวนการยุติธรรมในหลายประเทศในช่วงโรคระบาด สิ่งนี้เปลี่ยนจุดสนใจจากแนวคิดดั้งเดิมที่ว่าจำเป็นต้องมีการปรากฏตัวจริงในห้องพิจารณาคดี มาเป็นการปรากฏตัวเสมือนจริงในศาลแบบเสมือนจริงทั้งหมด ความกังวลที่มีอยู่เดิมเกี่ยวกับกระบวนการพิจารณาของศาลเสมือนจริง รวมถึงความปลอดภัยของเทคโนโลยีและคุณภาพของคำให้การในสภาพแวดล้อมออนไลน์ได้ผ่านการทดสอบและนำมาใช้แล้ว เมื่อศาลต่างๆ ได้นำเทคโนโลยีที่มีอยู่มาใช้อย่างรวดเร็วเพื่อหลีกเลี่ยงความล่าช้าในการดำเนินงานด้านความยุติธรรม

การใช้เทคโนโลยีวิดีโออาจไม่เหมาะสมกับการพิจารณาคดีทุกประเภท อาจเกิดประเด็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของบุคคลที่มีความเปราะบาง รวมถึงความสามารถของผู้พิพากษาในการประเมินความสัตย์จริง ความเปราะบางหรือความปลอดภัยของผู้เข้าร่วม

ปัญญาประดิษฐ์ (AI)

ปัญญาประดิษฐ์ (AI) เป็นคำที่ใช้เรียกรูปแบบและเครื่องมือที่หลากหลาย รวมถึงการเรียนรู้ของเครื่อง การจดจำใบหน้า และการประมวลผลภาษาธรรมชาติ

การเรียนรู้ของเครื่อง (machine learning) หมายถึงระบบคอมพิวเตอร์ที่สามารถเรียนรู้และปรับเปลี่ยนได้โดยไม่ต้องปฏิบัติตามคำสั่งที่ชัดเจน โดยใช้อัลกอริทึมและแบบจำลองทางสถิติในการวิเคราะห์และสรุปผลจากรูปแบบของข้อมูล AI ใช้อัลกอริทึมเป็นเครื่องมือในการใช้สูตรตรรกะกับข้อมูลแล้วพยากรณ์หรือนำเสนอผลลัพธ์ออกมา อัลกอริทึมเป็นตรรกะทางคณิตศาสตร์ที่อยู่เบื้องหลังระบบที่ทำงานหรือตัดสินใจ

ในบริบทของศาล สิ่งนี้อาจส่งผลให้เกิดการคาดคะเนกระบวนการของศาลหรือลำดับเวลา หรือร่างคำพิพากษา การตัดสินใจโดยใช้อัลกอริทึมในการคาดการณ์นี้เรียกอีกอย่างว่าการตัดสินใจอัตโนมัติ (automated decision-making)

การตัดสินใจอัตโนมัตินำมาใช้ในหน่วยงานต่างๆ เช่น:

- การพิจารณาคุณสมบัติสำหรับสวัสดิการของรัฐหรือที่อยู่อาศัย
- การประเมินความเสี่ยงของอันตรายต่อเด็กทั้งในปัจจุบันและอนาคต
- การประเมินความเสี่ยงของการล่วงละเมิดภายในครอบครัวในอนาคต
- พยากรณ์ว่านักเรียนมีความเสี่ยงสูงต่อความรุนแรงในโรงเรียนหรือไม่
- พยากรณ์ว่าอาชญากรรมจะเกิดขึ้นที่ไหนหรือผู้เกี่ยวข้องเป็นใคร
- แนะนำคุณสมบัติของผู้มีสิทธิเข้าเมือง
- ประเมินความเหมาะสมของการให้ประกันตัวผู้ต้องหาคดีอาญา
- แนะนำการพิจารณาโทษสำหรับผู้ต้องหาในคดีอาญา รวมถึงการพิจารณาว่าผู้ต้องหาที่มีความเสี่ยงต่อการกระทำผิดซ้ำหรือไม่
- การระงับข้อพิพาทออนไลน์สำหรับเรื่องส่วนตัว (เช่น eBay หรือ PayPal) และคดีแพ่ง และ
- แนะนำคุณสมบัติหรือเงื่อนไขการพักการลงโทษ

เครื่องมือ AI สามารถใช้สำหรับการตัดสินใจโดยบริษัทเอกชน ศาล และหน่วยงานต่างๆ ที่ต้องใช้การตัดสินใจจำนวนมาก เพื่อตัดสินใจเรื่องผลประโยชน์หรือปัญหาด้านภาษี การใช้ AI ที่ว่านี้แบ่งเป็นการจัดกลุ่ม (จัดกลุ่มคดีเข้าด้วยกันเพื่อปรับปรุงกระบวนการพิจารณาคดี) การคัดเลือก (เร่งการอุทธรณ์โดยพิจารณาจากโอกาสที่จะประสบความสำเร็จ) และการประกันคุณภาพ (การวิเคราะห์ร่างคำพิพากษาโดยเปรียบเทียบกับตัวบ่งชี้หนึ่งชุด)

มีการใช้ AI ร่างแม่แบบคำพิพากษาล่วงหน้าสำหรับผู้พิพากษา และคาดการณ์หรือแนะนำการตัดสินใจ ทั้งสำหรับการประกันตัว การตัดสินใจ และการคำนวณเงิน นอกจากนี้ยังใช้คาดการณ์ผลลัพธ์สำหรับผู้ทั่วไป รวมถึงการประเมินผลของคดีตามการดำเนินงานที่ผ่านมาของอัยการและผู้พิพากษา

ปัญญาประดิษฐ์ใช้เป็นเครื่องมือเท่านั้น ไม่ใช่เป็นผู้พิพากษา ในขั้นสุดท้าย เครื่องมือ AI สามารถให้ข้อมูลคำพิพากษาเดิมที่ผู้พิพากษานำมาใช้เป็นแนวทาง และสามารถลดเวลาการสืบค้นข้อมูลในการเตรียมการพิพากษาได้

อย่างไรก็ดี เครื่องมือ AI จะบรรจุข้อมูลการตัดสินใจเชิงนโยบายของผู้มีอำนาจตัดสินใจในอดีต ดังนั้นจึงอาจบรรจุอคติจากการตัดสินใจในอดีตไว้ด้วย กล่าวคือ แม่แบบคำพิพากษาซึ่งร่างไว้ล่วงหน้าอาจนำเอาอคติเข้ามาด้วย ทำให้เกิดลดการใช้ดุลยพินิจของศาล และอาจไม่สามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะตัวของกลุ่มเปราะบางได้

การทำความเข้าใจ ตลอดจนการตรวจสอบและประเมินเทคโนโลยีเหล่านี้อย่างต่อเนื่องจะช่วยให้ผู้พิพากษาสามารถมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ในวิวัฒนาการของศาล

ระเบียบวิธี

ในเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2564 JIN ASEAN ได้ริเริ่มการวิจัยเกี่ยวกับผลกระทบของเทคโนโลยีอุบัติใหม่ต่อความยุติธรรมทางตุลาการ รายงานนี้ได้รวบรวมผลการสอบถาม 2 ทางจากการวิจัยดังกล่าว การสำรวจเทคโนโลยีต่างๆ ในรายงานฉบับนี้อาศัยข้อมูลจากภาคส่วนต่างๆ และรายงานเชิงวิชาการเกี่ยวกับเทคโนโลยีอุบัติใหม่ในกระบวนการยุติธรรม

ผู้จัดทำได้ตรวจสอบการตอบสนองทางเทคโนโลยีต่อการระบาดใหญ่โดยประเทศสมาชิก JIN ASEAN โดยพิจารณาจากการมีส่วนร่วมของแต่ละประเทศในการสัมมนาผ่านเว็บ JIN ASEAN Justice in the Time of COVID-19 webinar ตลอดจนการแลกเปลี่ยนความรู้ตัวอย่างของการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีใหม่ๆ และการเปลี่ยนแปลงที่ต้องการในการวิจัยในครั้งนี้ทำให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับความท้าทายที่เป็นไปได้ภายในกระบวนการยุติธรรม

แบบสำรวจออนไลน์ประกอบด้วยคำถามที่ใช้ข้อมูลจากการศึกษาภาคส่วนต่างๆ เพื่อสอบถามเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีในศาลอาเซียนปัจจุบัน

ผู้จัดทำส่งแบบสำรวจนี้ให้ผู้พิพากษาในแต่ละประเทศสมาชิก JIN ASEAN เพื่อเชิญให้ผู้พิพากษาระบุเทคโนโลยีที่พวกเขาใช้ในศาล และทบทวนผลกระทบที่เทคโนโลยีแต่ละประเภทมีต่อความโปร่งใสและการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม

มุมมองของแต่ละบุคคลได้แสดงถึงผลกระทบของเทคโนโลยีเหล่านี้ในแต่ละประเทศ และในท้องพิจารณาคดีต่างๆ โดยในบางกรณี ผู้พิพากษาจากศาลเดียวกันได้รายงานว่าใช้เทคโนโลยีที่แตกต่างกัน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงปัญหาในการปรับใช้เทคโนโลยีในวงกว้าง และความต้องการที่ต่างกันของศาลที่พิจารณาคดีต่างประเภทกัน

มุมมองจากผู้เกี่ยวข้องโดยตรงเหล่านี้ชี้ให้เห็นช่องว่างและโอกาสในการพัฒนาความยุติธรรมทางตุลาการในวิวัฒนาการทางเทคโนโลยีของศาลให้ดียิ่งขึ้น และใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาเครื่องมือใหม่ๆ สำหรับศาลยุติธรรม

การสำรวจ

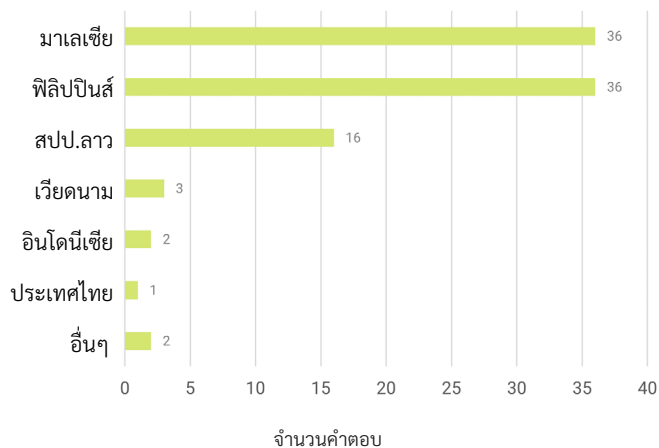
JIN ASEAN ได้เชิญผู้พิพากษาในภูมิภาคอาเซียนให้ตอบแบบสำรวจ ระหว่างเดือนเมษายนถึงมิถุนายน พ.ศ. 2564 โดยเป็นแบบสำรวจทางออนไลน์ภาษาอังกฤษ เวียดนาม และลาว

ผู้ตอบแบบสำรวจ

ผู้วิจัยได้รับคำตอบแบบสำรวจ 101 ชุดจากประเทศสมาชิก JIN ASEAN ทั้งหมดประเทศ คำตอบมาจากผู้พิพากษาในระดับต่าง ๆ ของศาลและดำรงตำแหน่งต่าง ๆ รวมถึงผู้บริหารศาล (court administrator)

ศาล	จำนวนคำตอบ
อินโดนีเซีย	
ศาลแขวง	1
ศาลฎีกา	1
สปป.ลาว	
ศาลสูงสุดของประชาชน	16
มาเลเซีย	
ศาลอุทธรณ์	2
ศาลสหพันธรัฐ	1
ศาลสูง	14
ศาลแขวง	7
ศาลเฉพาะ (Session Court) / ศาลแขวง (Township Court)	12
ประเทศไทย	
ศาลพิจารณาคดี	1
ฟิลิปปินส์	
ศาลอุทธรณ์	6
ศาลระดับท้องถิ่น (Municipal Trial Court)	10
ศาลภูมิภาค	20
เวียดนาม	
ศาลสูงสุดของประชาชน	2
ศาลแขวง	2
ศาลจังหวัด	1

ผู้ตอบแบบสำรวจมาจากที่ใด

บทบาท	จำนวนคำตอบ
อินโดนีเซีย	
ผู้พิพากษา	1
คณะปฏิรูปกระบวนการยุติธรรม	1
สปป.ลาว	
หัวหน้าผู้พิพากษา	1
ผู้พิพากษา	12
ผู้บริหารศาล	2
อื่นๆ	1
มาเลเซีย	
ผู้พิพากษา	27
รองนายทะเบียน	4
ผู้พิพากษาศาลแขวง	4
ผู้บัญชาการตุลาการ	1
พนักงานศาล	1
ประเทศไทย	
ผู้พิพากษา	1
ฟิลิปปินส์	
ผู้พิพากษา	29
เสมียนศาล	6
เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล	1
เวียดนาม	
ผู้พิพากษา	5

เทคโนโลยีต่างๆ	ร้อยละที่ใช้เทคโนโลยีนี้
ระบบยื่นคำฟ้องอิเล็กทรอนิกส์	72
การปรากฏตัวทางวิดีโอสำหรับทนายความ	69
ระบบบริหารจัดการคดีอิเล็กทรอนิกส์	66
แบบฟอร์มออนไลน์	46
การปรากฏตัวทางวิดีโอสำหรับพยานผู้เชี่ยวชาญ	42
การปรากฏตัวทางวิดีโอสำหรับประชาชน	41
การจดบันทึกในศาลเสมือนจริง	20
เครื่องมือการสืบค้นข้อมูลทางกฎหมายอัตโนมัติ	17
แม่แบบคำพิพากษาที่มีการเติมข้อมูลไว้ล่วงหน้า	14
การค้นพบข้อมูลทางออนไลน์	8
ระบบการพยากรณ์ล่วงหน้าหรือปัญญาประดิษฐ์ในการตัดสินใจ	7
การเปิดเผยข้อมูลทางออนไลน์	6
หมายจับและหมายเรียกพยานแบบอิเล็กทรอนิกส์	2
การตัดสินใจด้วยระบบอัตโนมัติ (AI)	1
การระงับข้อพิพาททางออนไลน์	1
อื่นๆ	2

ข้อสังเกตของศาลและข้อกังวลเกี่ยวกับเทคโนโลยีเหล่านี้ได้รับการสำรวจโดยแยกตามประเด็น

แบบฟอร์มออนไลน์และระบบยื่นคำฟ้องอิเล็กทรอนิกส์สำหรับประชาชน (E-FILING)

ศาลหลายแห่งมีแบบฟอร์มออนไลน์ซึ่งออกแบบมาเพื่อให้ค้นหาและใช้แบบฟอร์มศาลได้ง่ายขึ้น ศาลบางแห่งยังมีฟังก์ชัน e-filing ที่อนุญาตให้ผู้ใช้ 'ส่ง' แบบฟอร์มออนไลน์ได้โดยตรง ในขณะที่บางแห่งกำหนดให้ส่งแบบฟอร์มทางอีเมลหรือส่งไปยังสำนักงานศาล การยื่นแบบอิเล็กทรอนิกส์เป็นเทคโนโลยีที่แพร่หลายที่สุดในศาลภูมิภาคอาเซียน โดยร้อยละ 72 นำเทคโนโลยีดังกล่าวมาใช้ ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ขอให้ผู้ตอบแบบสำรวจเลือกประเภทของเอกสารที่อนุญาตให้ยื่นได้ผ่านแพลตฟอร์ม e-filing

ผู้พิพากษาแสดงความกังวลเกี่ยวกับความเสี่ยงของการฉ้อโกงและการโจมตีทางไซเบอร์ในระบบ e-filing และมีความกังวลอย่างมากเกี่ยวกับความปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคลของคู่ความที่ส่งผ่านพอร์ทัลออนไลน์

ผู้พิพากษาบางคนยอมรับว่าไม่มีความเชี่ยวชาญเพียงพอที่จะตรวจสอบหลักฐานเอกสารที่ส่งมาทางออนไลน์ บางส่วนตั้งข้อสังเกตว่ากระบวนการของศาลในการทดสอบความถูกต้องของเอกสารหลักฐานที่ส่งทางอิเล็กทรอนิกส์นั้นเพียงพอที่จะตรวจจับเอกสารเท็จ และรักษาความโปร่งใสในการพิจารณาคดีได้

ผู้พิพากษากล่าวว่าระบบการป้องกันด้วยรหัสผ่านและการควบคุมการเข้าถึงสำหรับคู่ความและทนายความเป็นสิ่งที่จะช่วยรักษาความปลอดภัยของแพลตฟอร์ม e-filing โดยยอมรับความน่าเชื่อถือของทนายความที่ส่งเอกสาร หลายคนกล่าวถึงรหัสยืนยันในกระบวนการศาลที่ใช้รับรองความถูกต้องของสำเนาอิเล็กทรอนิกส์

แบบฟอร์มศาลที่ส่งทางอิเล็กทรอนิกส์	64%
การอ้างเหตุผล / ข้อโต้แย้งที่ส่งทางอิเล็กทรอนิกส์	65%
หลักฐานที่ส่งทางอิเล็กทรอนิกส์โดยฝ่ายต่างๆ	49%
หลักฐานที่ส่งทางอิเล็กทรอนิกส์โดยผู้เชี่ยวชาญ	26%
หลักฐานที่ส่งทางอิเล็กทรอนิกส์โดยตำรวจ	30%

ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสำรวจ:

- ไม่มีปัญหาเรื่องความปลอดภัยของเอกสาร ความน่าเชื่อถือ และความโปร่งใสของการพิจารณาคดี เนื่องจากระบบทั้งหมดได้รับการประกันโดยรัฐบาล และมีผู้ดูแลระบบที่รับผิดชอบดูแลอย่างดี
- เครื่องมือเหล่านี้เป็นเพียงเครื่องมือที่ช่วยในการดำเนินการพิจารณาคดีเสมือนจริงเท่านั้น ไม่ได้เข้ามาแทนที่การยื่นหรือส่งเอกสารฉบับจริงซึ่งจะรวมอยู่ในบันทึกของศาล / ส่วนบุคคลที่คู่ความยังคงต้องจัดทำ สิ่งเหล่านี้ถือเป็นเพียง “สำเนาล่วงหน้า” ของเอกสาร / แบบฟอร์มที่ต้องยื่นเท่านั้น
- เรายังไม่มีเทคโนโลยีที่จะตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารที่ส่งทางอิเล็กทรอนิกส์
- เรามีข้อกำหนดในกฎหมายของเราที่ครอบคลุมทุกแง่มุมของการรักษาความปลอดภัย ความน่าเชื่อถือ หรือความโปร่งใสของเอกสารออนไลน์ในการพิจารณาคดี

ระบบจัดการคดีอิเล็กทรอนิกส์ / อัตโนมัติ

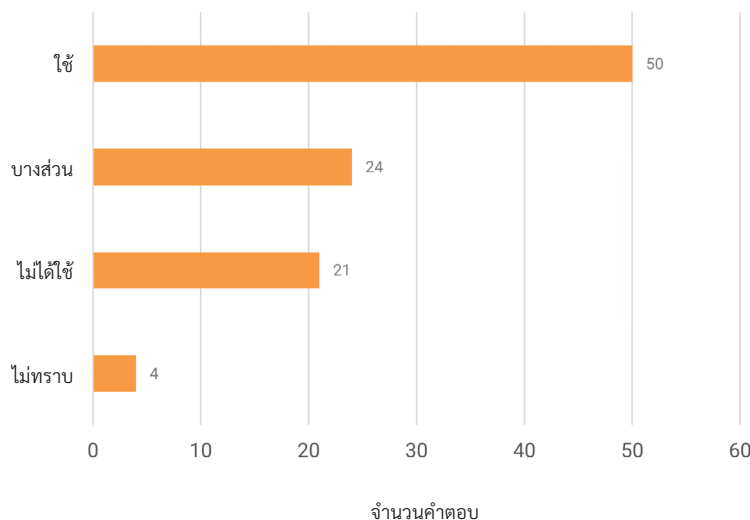
ร้อยละเจ็ดสิบสี่ของผู้ตอบแบบสำรวจรายงานว่าใช้ระบบจัดการคดีแบบอิเล็กทรอนิกส์หรือแบบอัตโนมัติ ไม่ว่าจะ เป็นบางส่วนหรือทั้งหมด สำหรับการจัดการคดีในศาลของตน โดยอธิบายว่าใช้งานง่าย มีเพียงร้อยละ 13 ของผู้ตอบแบบสำรวจที่อธิบายว่าระบบนี้ใช้งานยากหรือยากมาก

ผู้พิพากษาตอบคำถามเกี่ยวกับความปลอดภัยของระบบจัดการคดีและการสนับสนุนกระบวนการตัดสินใจของศาลส่วนใหญ่รู้สึกว่าการปลอดภัยและได้รับข้อมูลส่วนใหญ่หรือทั้งหมดที่ต้องการ

ส่วนผู้ที่ระบุข้อจำกัดของระบบได้อธิบายถึงข้อบกพร่องต่างๆ ในส่วนคดี ปัญหาที่พบเมื่อคดีถูกอุทธรณ์ หรือเมื่อผู้พิพากษามากกว่าหนึ่งคนต้องการเข้าถึงสำนวนคดี บางรายตั้งข้อสังเกตว่าระบบจัดการคดีไม่ได้รับการอัปเดตอย่างรวดเร็วเพียงพอ และระบบการรักษาความปลอดภัยและการป้องกันความลับอาจขัดขวางไม่ให้ศาลเข้าถึงสำนวนคดีทั้งหมด

ผู้ตอบแบบสำรวจคนหนึ่งชี้ให้เห็นว่าการจัดการคดีแบบออนไลน์ที่นำมาใช้ในระหว่างการระบาดใหญ่นั้นไม่ได้จัดการอย่างมีระบบ และอาจจะใช้ไม่ได้ผลในระยะยาว

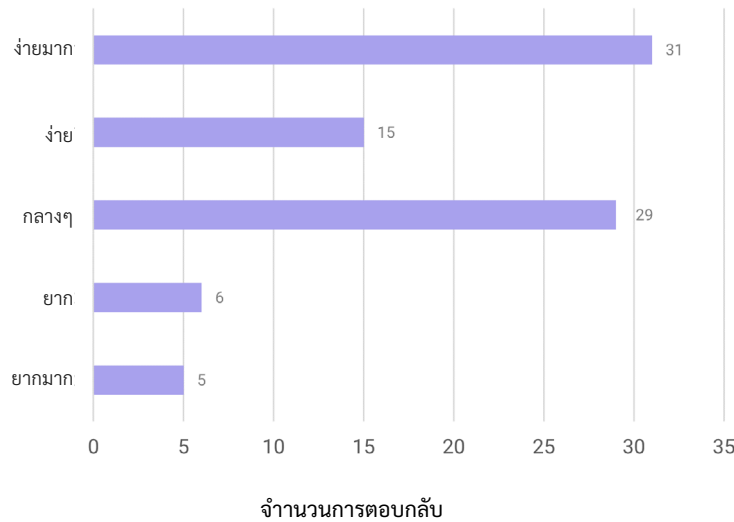
ศาลของคุณใช้การจัดการคดีทางอิเล็กทรอนิกส์หรืออัตโนมัติหรือไม่?

เมื่อถามว่าระบบจัดการคดีอิเล็กทรอนิกส์ส่งผลต่อความสุจริตเที่ยงธรรมทางตุลาการอย่างไร ผู้ตอบแบบสำรวจร้อยละ 27 รายงานว่าไม่ส่งผลกระทบต่อผลกระทบบน โดยผู้ตอบแบบสำรวจส่วนที่เหลือได้รายงานว่ามีผลกระทบต่อด้านลบอื่นๆ ในแง่ความปลอดภัยของไฟล์และความยากลำบากในการควบคุมผู้ที่เข้าถึงไฟล์ของศาล ซึ่งทำลายความเชื่อมั่นของสาธารณชนในคำตัดสิน

ผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่คิดว่าระบบจัดการคดีอิเล็กทรอนิกส์ช่วยเพิ่มความสุจริตเที่ยงธรรมทางตุลาการ โดยเพิ่มความโปร่งใสของกระบวนการตัดสิน และทำให้มั่นใจว่าผู้พิพากษาสามารถเข้าถึงเอกสารที่จำเป็นทั้งหมดได้ แม้ในช่วงที่ศาลปิดทำการ

การจัดการความคืบหน้าของคดีโดยใช้ระบบอัตโนมัติเป็นเรื่องง่ายหรือยากสำหรับคุณ

ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสำรวจ:

- ระบบจัดการคดีอิเล็กทรอนิกส์เร่งรัดให้ผู้พิพากษาสืบหาสาเหตุของความล่าช้าในการจัดการคดี
- ระบบจัดการคดีอิเล็กทรอนิกส์ช่วยส่งเสริมความสุจริตเที่ยงธรรมทางตุลาการ โดยเอกสารคดีทั้งหมดที่นำเข้ามาสู่ระบบการจัดทำสารบบและสำนวนความ (CMS) จะได้รับการรับรองความถูกต้องและมีการประทับเวลา
- ระบบจัดการคดีอิเล็กทรอนิกส์ส่งเสริมความโปร่งใสและหลีกเลี่ยงการมีปฏิสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ศาลคู่ความ และที่ปรึกษา ซึ่งอาจเป็นโอกาสในการประพฤติมิชอบ
- ส่งผลดีต่อหลักความสุจริตเที่ยงธรรม ทุกอย่างต้องบันทึกในระบบอย่างถูกต้องและแก้ไขได้โดยผู้มีอำนาจเท่านั้น

- ส่งผลดีต่อความเชื่อมั่นของประชาชนต่อกระบวนการยุติธรรม
- ช่วยประหยัดเวลาของผู้คนและศาลได้มาก คู่กรณีไม่ต้องมาศาลทุกครั้งที่มีการพิจารณาคดี และจะมาขึ้นศาลต่อเมื่อผู้พิพากษามีคำสั่งเท่านั้น
- การไม่ให้ผู้พิพากษาที่ไม่เกี่ยวข้องกับคดีเข้าถึงข้อมูลของผู้อื่นเป็นความคิดที่ดี
- เนื่องจากไม่มีการปรากฏตัวทางกายภาพจริง เราจึงไม่สามารถระบุได้ว่าผู้ที่เข้าสู่ระบบและเข้าถึงข้อมูลนั้นเป็นผู้มีอำนาจในการใช้งานหรือไม่
- เสริมสร้างความรับผิดชอบของผู้พิพากษาแต่ละคน

การพิจารณาคดีเสมือนจริง

ผู้ตอบแบบสำรวจได้อธิบายถึงประเภทของการพิจารณาคดีเสมือนจริง ผู้ตอบแบบสำรวจบางคนรายงานว่ากฎหมายไม่อนุญาตให้มีการปรากฏตัวต่อศาลแบบเสมือนจริง ขณะที่บางคนกล่าวถึงศาลออนไลน์เพราะการระบาดใหญ่ บางคนได้เข้าถึงศาลออนไลน์และได้ปรากฏตัวทางออนไลน์ก่อนเกิดการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19

ผู้วิจัยขอให้ผู้เข้าร่วมการพิจารณาคดีเสมือนจริงแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประเภทของแพลตฟอร์มที่ใช้ และการพิจารณาคดีเสมือนจริงโดยเปรียบเทียบกับประสบการณ์ในห้องพิจารณาคดีจริง นอกจากนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามยังได้แบ่งปันความคิดเห็นที่ได้รับจากคู่ความอีกด้วย

ข้อร้องเรียนที่ได้รับรายงานบ่อยที่สุดจากฝ่ายต่างๆ มักเป็นเรื่องความพร้อมใช้งานของอินเทอร์เน็ต ความเสถียร และความพร้อมใช้งานของเทคโนโลยี

คู่กรณีในพื้นที่ชนบทไม่สามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ตส่วนตัวหรือชุมชนเพียงพอที่จะเข้าร่วมการพิจารณาคดีออนไลน์ได้ ทนายความหลายคนไม่มีอินเทอร์เน็ตในสำนักงาน จึงเป็นการสร้างความเหลื่อมล้ำระหว่างคู่ความในการพิจารณาคดีเสมือนจริง ผู้พิพากษาหลายคนได้ยินเสียงร้องเรียนเรื่องคุณภาพเสียงและวิดีโอในระหว่างการพิจารณาคดี

การพิจารณาคดีเสมือนจริงระหว่างการระบาดใหญ่อาจต้องใช้การเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตที่บ้านของผู้พิพากษา ทนายความ และเจ้าหน้าที่ศาล ในบางกรณี ผู้พิพากษาต้องใช้เงินส่วนตัวจ่ายค่าอินเทอร์เน็ตที่เพิ่มขึ้นหรือค่าสมัครสมาชิกแพลตฟอร์มประชุมทางวิดีโอ

ฉันใช้แพลตฟอร์มที่ศาลพัฒนาขึ้น	36 (42.9%)
ฉันใช้แพลตฟอร์มภาคเอกชน (Zoom, Teams ฯลฯ) สำหรับการพิจารณาคดีเสมือนจริง	68 (81.0%)
การพิจารณาคดีเสมือนจริงมีกำหนดระยะเวลาในศาลเท่ากับในห้องพิจารณาคดีจริง	49 (58.3%)
การพิจารณาคดีเสมือนจริงมีกำหนดระยะเวลาในศาลมากกว่าในห้องพิจารณาคดีจริง	18 (21.4%)
การพิจารณาคดีเสมือนจริงมีกำหนดระยะเวลาในศาลน้อยกว่าในห้องพิจารณาคดีจริง	18 (21.4%)
ฉันมีเวลาเตรียมตัวสำหรับการพิจารณาคดีเสมือนจริงเท่ากับการปรากฏตัวในห้องพิจารณาคดีจริง	40 (47.6%)
ฉันมีเวลาเพียงพอในการเตรียมการสำหรับการพิจารณาคดีเสมือนจริง	44 (52.4%)
ศาลเป็นผู้บันทึกการพิจารณาคดีเสมือนจริง	66 (78.6%)
คู่ความสามารถบันทึกการพิจารณาคดีเสมือนจริงได้	6 (7.1%)
แพลตฟอร์มเทคโนโลยีต้องการเจ้าหน้าที่สนับสนุนเพิ่มเติมหรือแตกต่างจากห้องพิจารณาคดีจริง	35 (41.7%)
ฉันได้รับการร้องเรียนจากฝ่ายต่างๆ เกี่ยวกับเทคโนโลยี การเข้าถึง หรือค่าใช้จ่ายในการเข้าร่วมทางออนไลน์	26 (31.0%)

การใช้ระบบดิจิทัลทำให้กลุ่มเปราะบางเสียเปรียบ เช่น คนในชนบท ผู้ที่ไม่สามารถเข้าถึงเทคโนโลยี คนชรา และ ผู้มีปัญหาทางภาษาและการรู้หนังสือ

ผู้พิพากษารายงานถึงความยากลำบากในการประเมินความน่าเชื่อถือหรือการตรวจเอกสารหลักฐาน ทั้งหลักฐานทางกายภาพและเอกสารบนแพลตฟอร์มวิดีโอ ผู้พิพากษาส่วนหนึ่งยอมรับว่าเป็นการยากที่จะเตรียมพร้อมพยานสำหรับการพิจารณาคดีเสมือนจริง หลายคนสับสนกับเทคโนโลยีและกระบวนการ ทำให้เจ้าหน้าที่ศาลต้องให้ความช่วยเหลือด้านเทคนิคในระหว่างการพิจารณาคดี

ทั้งคู่ความและผู้พิพากษาต่างแสดงความสงสัยว่าผู้ต้องหา จะได้รับการปฏิบัติแบบเดียวกันทางออนไลน์เหมือนในห้องพิจารณาคดีจริงหรือไม่

เมื่อขอให้ผู้พิพากษาแจกแจงเกี่ยวกับสิทธิของผู้ใช้บริการศาลในการปรากฏตัวต่อศาลทางวิดีโอ ผู้พิพากษาได้แยกแยะความแตกต่างระหว่างการปรากฏตัวของทนายความ ประชาชน/คู่ความ และผู้เชี่ยวชาญ

เมื่อถามเกี่ยวกับผลกระทบของการพิจารณาคดีเสมือนจริงต่อความเป็นอิสระของศาล ความถูกต้องชอบธรรม หรือหลักนิติธรรม ผู้พิพากษาร้อยละ 45 ระบุว่าไม่มีผลกระทบ

ผู้ตอบแบบสำรวจหลายคนแสดงความกังวลเกี่ยวกับการประเมินความเป็นอิสระของพยาน หรือการทำให้มั่นใจว่าพยานไม่ได้ถูกคุกคามหรือข่มขู่ขณะให้การต่อศาล

ผู้พิพากษาแสดงความกังวลว่ามีใครอีกบ้างที่อยู่ในห้องพร้อมพยานและมีผู้อื่นแอบมองเห็นหรือแอบบันทึกการพิจารณาคดีในศาลออนไลน์หรือไม่

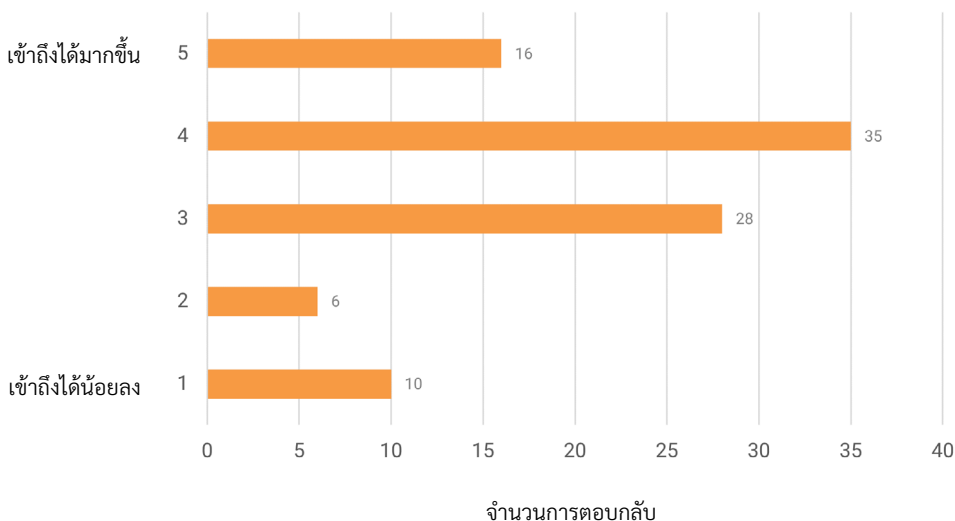
ผู้ตอบแบบสำรวจคนหนึ่งแสดงความกังวลเกี่ยวกับหลักความยุติธรรมแบบเปิด (open justice principle) โดยระบุว่าสิทธิในการเผชิญหน้าพยานในคดีอาญานั้นถูกจำกัดโดยการดำเนินการแบบทางออนไลน์

บางคนกล่าวว่าความเป็นทางการของห้องพิจารณาคดีจริงสูญหายไป ในสภาพแวดล้อมแบบออนไลน์ ความรู้สึกเคร่งขรึมและศักดิ์สิทธิ์ของกระบวนการพิจารณาคดีน้อยลง ทนายความและพยานแต่งกายแบบลำลองมากขึ้น และประหลาดตัวไม่เป็นทางการมากขึ้น ซึ่งเป็นการบั่นทอนความสำคัญของเหตุการณ์สำหรับคู่ความ

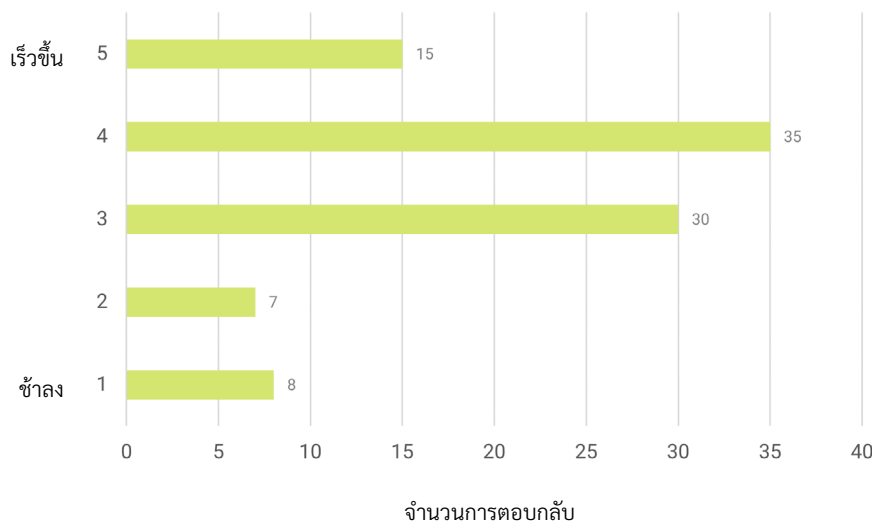
แม้จะมีความกังวลเหล่านี้ ผู้ตอบแบบสำรวจก็ตระหนักว่าการพิจารณาคดีเสมือนจริงทำให้สามารถดำเนินกระบวนการของศาลในช่วงการระบาดใหญ่ และลดความจำเป็นในการเดินทางไปยังเมืองต่างๆ หรือไปขึ้นศาลบ่อยๆ

การปรากฏตัวทางวิดีโอของทนายความ	69%
การปรากฏตัวทางวิดีโอของประชาชน	41%
การปรากฏตัวทางวิดีโอของพยานผู้เชี่ยวชาญ	42%

เทคโนโลยีส่งผลต่อความสามารถในการมีส่วนร่วมในกระบวนการศาลอย่างไร ทั้งจากที่บ้านหรือจากชุมชนของตน

เทคโนโลยีส่งผลต่อความเร็วของการพิจารณาคดีอย่างไร

ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสำรวจ:

- ขาดการปฏิสัมพันธ์ของมนุษย์อย่างแท้จริงในระหว่างการดำเนินคดี
- ในคดีอาญา วิธีการพิจารณาคดีเสมือนจริงไม่ใช่วิธีการที่เหมาะสม เนื่องจากพยานอาจมองเห็นรูปถ่ายหรือฉลากที่ติดอยู่บนเครื่องมือ/วัตถุใด ๆ ได้ไม่ชัดเจน เช่น ฉลากบนขวดตัวอย่างปัสสาวะในคดียาเสพติด ข้อความในเอกสารหรือเอกสารแนบท้ายฟ้อง เมื่อพนักงานอัยการหรือทนายฝ่ายจำเลยซักถามระหว่างการพิจารณาคดี
- ปัญหาที่เกิดขึ้นเกือบทั้งหมดเกี่ยวข้องกับการไม่คุ้นเคยกับเทคโนโลยี
- ปัญหาเกี่ยวกับเสียงและการเข้าถึงเครือข่ายที่จำกัดหรือไม่ดีพอเป็นสิ่งรบกวนการปรากฏตัวเสมือนจริงของฝ่ายต่างๆ
- คู่ความมักถามเจ้าหน้าที่ศาลเกี่ยวกับวิธีใช้แอปพลิเคชัน วิธีติดตั้ง และปัญหาที่เกี่ยวข้องต่างๆ
- ด้วยจิตวิญญาณของการบริการสาธารณะ เจ้าหน้าที่จึงกลายเป็นฝ่ายสนับสนุนด้านเทคนิคสำหรับคู่ความและแม้แต่ทนายความด้วย ซึ่งเป็นการเพิ่มภาระหน้าที่แก่เจ้าหน้าที่
- นักกฎหมายรุ่นเยาว์และทนายฝึกหัดขาดโอกาสที่จะได้สัมผัสกับระเบียบปฏิบัติในศาลจริงและทักษะในการว่าความ
- คำถามเกี่ยวกับเขตอำนาจศาลหากผู้พิพากษาไม่ได้อยู่ในเขตอำนาจศาลของตน คำถามเกี่ยวกับสถานที่หากพยานให้การในขณะที่อยู่ต่างประเทศ
- เทคโนโลยีควรรวมอยู่ในการพิจารณาคดีของศาล เช่น คดีค้ำมนุษย์ การฟ้องร้องคดี และคดีที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีอื่นๆ
- ทนายความไม่สามารถตรวจสอบได้ว่าพยานไม่ได้รับการชี้แนะ และความยากลำบากในการทำเครื่องหมายในเอกสารแนบท้าย

ปัญญาประดิษฐ์ (AI)

เมื่อถามเกี่ยวกับการใช้ปัญญาประดิษฐ์หรือการเรียนรู้ของเครื่องในศาล ผู้ตอบแบบสำรวจร้อยละ 7 รายงานว่าใช้เทคโนโลยีการพยากรณ์ในการพิจารณาคดี ร้อยละ 17 ใช้เครื่องมือการสืบค้นอัตโนมัติที่อาศัยอัลกอริทึม และร้อยละ 14 ใช้แม่แบบคำพิพากษาที่กรอกข้อมูลไว้ล่วงหน้า ซึ่งอาจมีองค์ประกอบของการเรียนรู้ของเครื่อง ดังนั้น AI และการเรียนรู้ของเครื่องจึงยังไม่ได้นำมาใช้ในการจัดการคดีหรือการบริหารศาลในแง่มุมอื่นๆ ภายในภูมิภาค

เมื่อถามเกี่ยวกับการใช้ข้อมูลเชิงพยากรณ์ ผู้พิพากษาระบุถึงข้อมูลที่สร้างขึ้นและจัดทำโดยศาล (9 คำตอบ) จากผู้เชี่ยวชาญในคดี (3 คำตอบ) และแหล่งข้อมูลอื่นๆ (4 คำตอบ) โดยกล่าวว่าข้อมูลนี้มีประโยชน์ ผู้ตอบแบบสอบถามคนหนึ่งอธิบายว่าการเรียนรู้ของเครื่องในบริบทการพิจารณาคดีส่วนหนึ่งเป็นระบบจากภาคเอกชนที่วิเคราะห์ปัจจัยการพิจารณาโทษที่สำคัญ ซึ่งรวมถึงการกระทำผิดซ้ำ เหตุเพิ่มโทษหรือบรรเทาโทษ จากนั้นจึงเสนอบทลงโทษ ผู้พิพากษาคนหนึ่งอธิบายโครงการที่กำลังพัฒนาซึ่งจะใช้ข้อมูลเชิงพยากรณ์ในคดีการบาดเจ็บส่วนบุคคล โดยอิงตามคำตัดสินในอดีตของศาลมาเลเซียที่จัดทำโดยผู้เผยแพร่เอกสารกฎหมาย

ผู้ตอบแบบสอบถามคนหนึ่งระบุถึงฐานข้อมูลคำพิพากษาออนไลน์ของอินโดนีเซียที่ขณะนี้ใช้เป็นแหล่งข้อมูลสำหรับการเรียนรู้ของเครื่อง อีกคนหนึ่งกล่าวถึงฝ่ายงานด้านปัญญาประดิษฐ์ของศาลที่ทำงานเกี่ยวกับข้อมูลการพิจารณาบทลงโทษ

ในประเทศมาเลเซีย ระบบจะถอดเสียงในศาลเป็นข้อความโดยอัตโนมัติ โดยอิงตามแพลตฟอร์มการเรียนรู้ของเครื่องซึ่งจะนำมาใช้ในห้องพิจารณาคดี 320 แห่ง ในช่วงปลายปี พ.ศ. 2564 ผู้ตอบแบบสำรวจคนอื่นๆ อธิบายว่ามีข้อมูลไม่เพียงพอที่จะวิเคราะห์หรือใช้เพื่อฝึกอัลกอริทึม

ศาลเป็นผู้จัดการระบบการเรียนรู้ของเครื่องทั้งที่ใช้งานอยู่และที่กำลังพัฒนา ในบางกรณีพัฒนาระบบขึ้นเป็นการภายใน และในบางกรณีโดยพันธมิตรภาคเอกชน ผู้ตอบแบบสำรวจร้อยละ 68 กล่าวว่าไม่ได้รับข้อมูลเลยหรือไม่ได้รับข้อมูลเพียงพอเกี่ยวกับแหล่งข้อมูลหรือกระบวนการของการเรียนรู้ของเครื่อง มีผู้ตอบแบบสำรวจเพียง 4 คนเท่านั้นที่แสดงความมั่นใจในแหล่งที่มาของข้อมูล

ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสำรวจ:

- ฉันเชื่อว่าการตัดสินของมนุษย์นั้นดีกว่าการตัดสินของ AI ตามหลักการที่ว่าผลลัพธ์ของ AI นั้นขึ้นอยู่กับข้อมูล (input) เท่านั้น
- เป็นสิ่งที่แตกต่างจากสมองของมนุษย์
- เหมือนเป็นการยกเลิกการตัดสินแบบอัตวิสัย (subjectivity) และกำลังจะเปลี่ยนกระบวนการยุติธรรมให้กลายเป็นเพียงเครื่องจักรในการจัดการอาชญากรรมเท่านั้น
- ผู้พิพากษาอาจพึ่งพา AI มากเกินไป อาจส่งผลกระทบต่อความเป็นอิสระและความสุจริตเที่ยงธรรม ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับวิธีการให้ข้อมูลแก่ AI นอกจากนี้ อาจส่งผลต่อคุณภาพของการพิพากษา/การแก้ปัญหา
- ผู้พิพากษาที่ไม่มีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีก็ตกเป็นเป้าของคนชั่วได้เช่นกัน
- เครื่องจักรไม่มีความรู้สึก เป็นการยากที่เครื่องจักรจะตัดสินความน่าเชื่อถือ ความจริง และข้อเท็จจริงของพยานหลักฐาน
- อาจมีการพึ่งพา AI มากเกินไป อาจด้อยค่าการใช้ดุลยพินิจของมนุษย์ หรือแม้แต่นำมาสู่ประสิทธิภาพและความสะดวกสบายของ AI
- AI ไม่มีความเมตตาปราณีเหมือนมนุษย์
- หากไม่มีข้อมูลที่ครบถ้วน คำพิพากษาโดยใช้ AI อาจขาดความแม่นยำและไม่ยุติธรรมกับทุกฝ่าย

เมื่อถามเกี่ยวกับข้อดีของ AI และการเรียนรู้ของเครื่อง ในกระบวนการศาล ผู้พิพากษาจำนวนมากกล่าวว่า กระบวนการพิจารณาคดีที่รวดเร็วขึ้นและความสอดคล้องของการตัดสินคดีเป็นประโยชน์ข้อสำคัญต่อประชาชนและระบบยุติธรรม

นอกจากนี้ ผู้ตอบแบบสำรวจชี้ว่า AI เป็นเครื่องมือปกป้อง ผู้พิพากษาจากข้อกล่าวหาเรื่องอคติ หลีกเลี่ยงข้อผิดพลาดของมนุษย์ บรรลุประสิทธิภาพมากขึ้น และเพิ่มขีดความสามารถของศาลในการจัดการคดีที่ค้างอยู่ ผู้พิพากษามองว่า AI ช่วยปรับปรุงความโปร่งใส ความยุติธรรม และทำให้ประชาชนเข้าถึงกระบวนการพิจารณาคดีมากขึ้น

สำหรับบริบทอื่นที่เฉพาะเจาะจง ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เน้นถึงความสอดคล้องในการตัดสินคดีและประสิทธิภาพที่เพิ่มขึ้น ผู้พิพากษาคนหนึ่งให้ความเห็นไม่ได้มีการวางแผนที่จะใช้ AI/ การเรียนรู้ของเครื่องในศาลของตน แต่ถ้าใช้ก็จะเป็นประโยชน์ ส่วนหนึ่งแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความจำเป็นในการรักษาองค์ประกอบของความเป็นมนุษย์ในการตัดสินคดี ซึ่งทำให้คำพิพากษาเป็นไปตามหลักมนุษยธรรม

เมื่อถามถึงความกังวลเกี่ยวกับ AI ผู้พิพากษาแสดงความสงสัยเกี่ยวกับความเข้มงวด ความถูกต้อง และความเพียงพอของข้อมูลที่ป้อนเข้าสู่อัลกอริทึม โดยกล่าวว่าฐานข้อมูลคดีที่ล้าสมัยไปแล้วอาจสร้างความผิดพลาดสำหรับการเรียนรู้ของเครื่องได้

คนอื่นๆ อธิบายว่า AI เป็นเหมือน ‘กล่องดำ’ ที่บั่นทอนความโปร่งใสของศาล ความปลอดภัยของข้อมูลและ

อัลกอริทึมนั้นเป็นปัญหาในแง่ว่าอาจมีผู้เจาะระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ (hacker) และเทคโนโลยีอาจล้มเหลว

ผู้พิพากษาแสดงความกังวลเกี่ยวกับองค์ประกอบของความ เป็นมนุษย์ในการตัดสินคดี รวมถึงกรอบจริยธรรม และปัญหาที่ว่าระบบ AI จะมีอคติ เข้มงวดเกินไป และขาดความรู้สึกของมนุษย์ โดยอธิบายว่า AI มีแนวโน้มที่จะตัดสินใจแบบเผด็จการ

แม้จะมีความกังวลเหล่านี้ บรรดาผู้พิพากษายังคงสนใจที่จะใช้ข้อมูลหรือคำแนะนำจาก AI แต่ยังคงมีอิสระในการยอมรับ ปฏิเสธ หรือแก้ไขผลลัพธ์ที่ได้จาก AI ด้วย

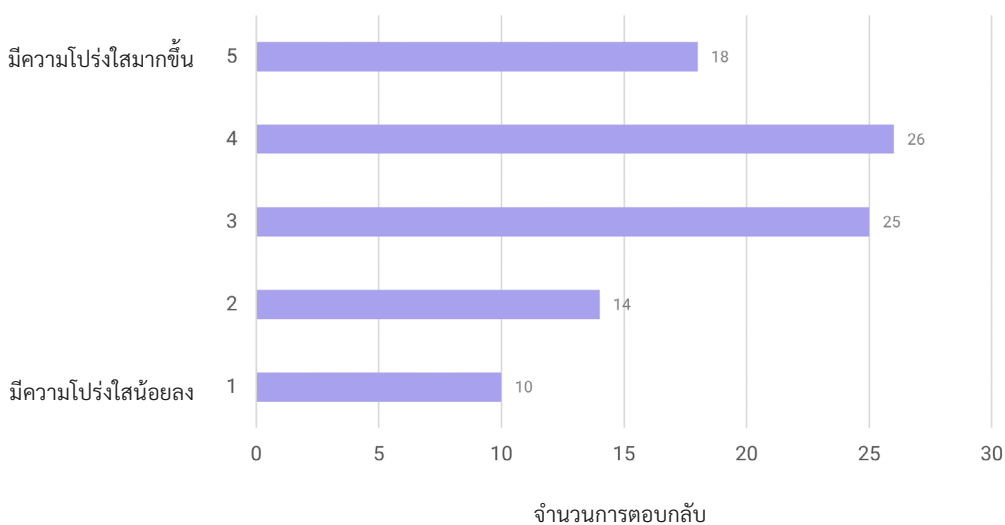
ความโปร่งใสของศาล

ผู้ตอบแบบสำรวจแสดงความคิดเห็นที่เทคโนโลยีอุบัติใหม่ ส่งผลต่อการเข้าถึงสื่อ และมุมมองของสาธารณชนเกี่ยวกับศาลและความโปร่งใสในการพิพากษาอย่างไร

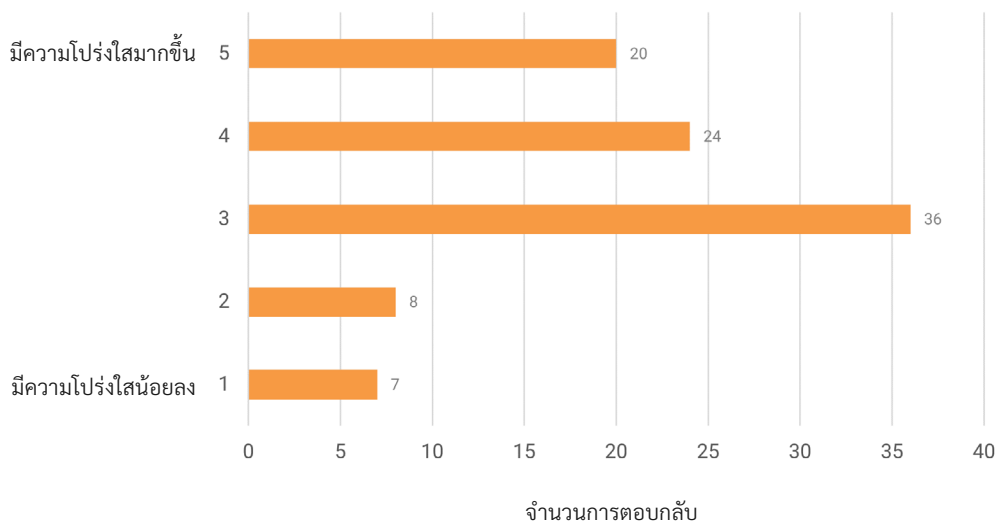
ความสอดคล้องของคำตอบที่ได้รับแสดงให้เห็นว่าเทคโนโลยีอุบัติใหม่ทำให้ประชาชนและสื่อสารมวลชนสังเกตและเรียนรู้เกี่ยวกับกระบวนการศาลได้ง่ายขึ้น รวมทั้งอ่านและทำความเข้าใจคำตัดสินของศาลได้ง่าย

ความเชื่อมั่นของประชาชนต่อระบบยุติธรรมเป็นสิ่งสำคัญ และคำตอบที่เป็นไปในทิศทางเดียวกันของผู้พิพากษาที่ตอบแบบสอบถาม ก็แสดงให้เห็นแนวโน้มเชิงบวกว่า กระบวนการของศาลและการพิพากษาคดีมีความโปร่งใสมากขึ้น เนื่องจากผู้คนสามารถเข้าใจและไว้วางใจคำตัดสินของศาลมากขึ้น

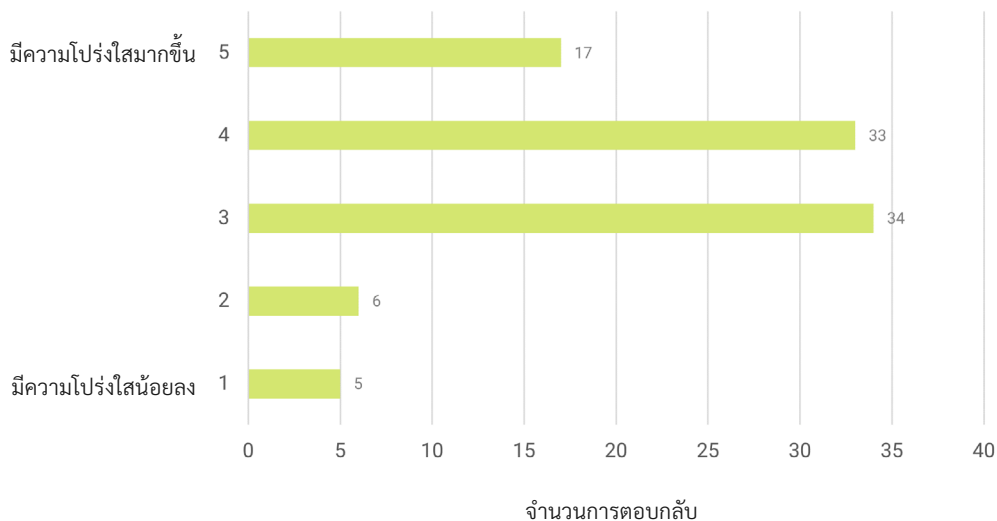
เทคโนโลยีใหม่ๆ ส่งผลต่อความโปร่งใสของกระบวนการพิจารณาคดีอย่างไร

เทคโนโลยีใหม่ๆ ส่งผลต่อความโปร่งใสของกระบวนการพิจารณาอย่างไร

เทคโนโลยีใหม่ๆ ส่งผลต่อความโปร่งใสในการพิพากษาอย่างไร

การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม

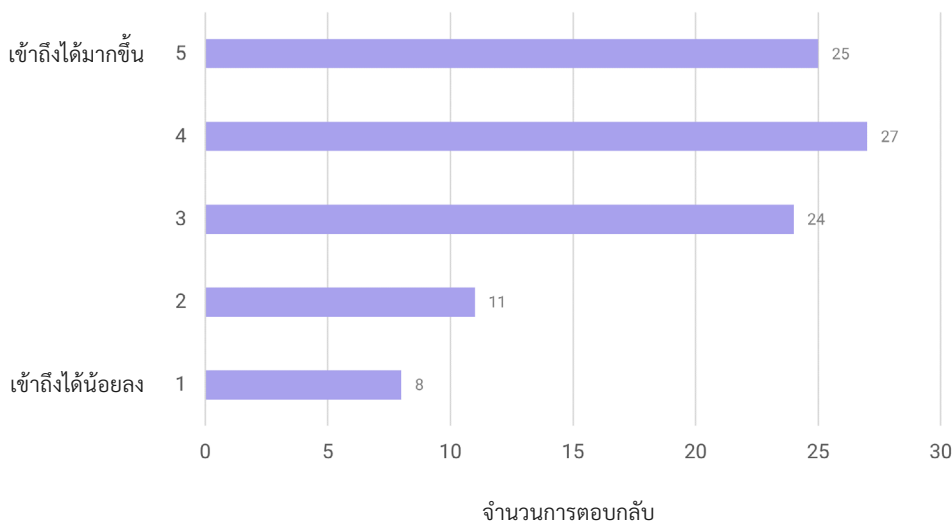
เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนข้อที่ 16 มุ่งให้ความสำคัญยุติธรรมแก่ทุกคน UNDP มุ่งมั่นที่จะไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง เมื่อพิจารณาใช้เทคโนโลยีอุบัติใหม่และเปลี่ยนแปลงการดำเนินการของสถาบันในเรื่องต่างๆ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพิจารณาว่าเทคโนโลยีเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อผู้ใช้บริการของศาลทั้งหมดอย่างไร

เทคโนโลยีก็มีผลทั้งดีและร้ายต่อการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม การใช้กระบวนการอัตโนมัติมากขึ้นสามารถลดค่าใช้จ่ายของบริการทางกฎหมาย ทำให้การแก้ปัญหาทางกฎหมายมีราคาที่เอื้อมถึงได้มากขึ้น

อย่างไรก็ตาม ผู้คนจำนวนมากยังเข้าไม่ถึงอุปกรณ์และบริการอินเทอร์เน็ตที่จำเป็น ไม่ว่าจะเพราะขาดโครงสร้างพื้นฐานหรือสถานะทางเศรษฐกิจก็ตาม

เทคโนโลยีมีประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้พิการ เพราะสามารถสื่อสารกับผู้พิพากษาโดยตรง ไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่นให้อ่านเอกสารหรือพูดแทนพวกเขา สำหรับผู้สูงอายุ เทคโนโลยีใหม่ๆ มักเป็นเรื่องไม่คุ้นเคยและน่ากลัว ผู้หญิงที่ต้องเผชิญกับความรุนแรงอาจได้รับประโยชน์เพราะให้การต่อศาลได้จากทางไกล แม้ว่าศาลจะปกป้องพวกเขาจากการบังคับขู่เข็ญหรือคุกคามได้ยากขึ้นก็ตาม

เทคโนโลยีใหม่ๆ ทำให้ทุกคนเข้าถึงศาลได้มากขึ้นหรือไม่

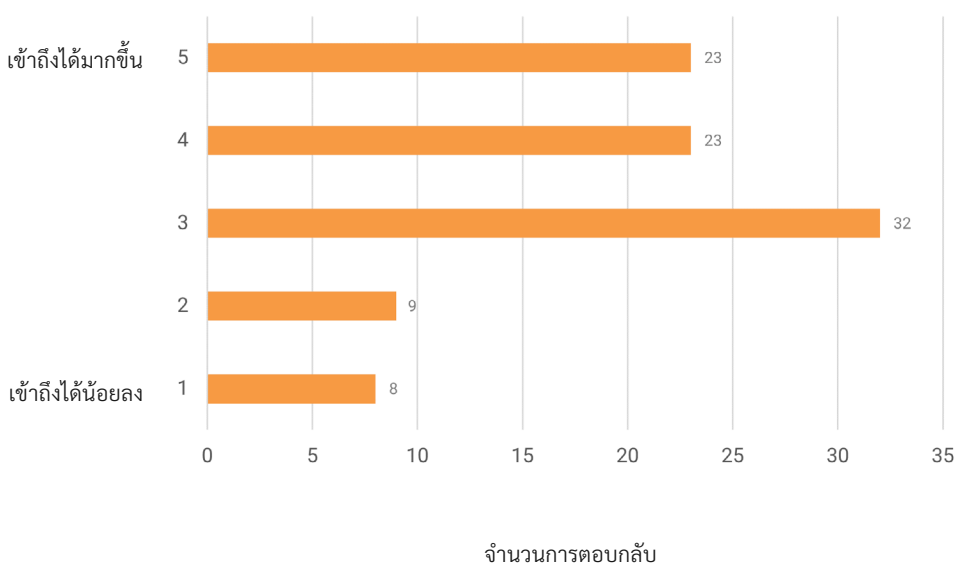
การประเมินการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมเป็นสิ่งจำเป็นในทุกขั้นตอนของการเปลี่ยนแปลงระบบ ผู้พิพากษาซึ่งมีหน้าที่ปกป้องสิทธิส่วนบุคคลและยึดมั่นในความเท่าเทียมในฐานะหนึ่งในค่านิยมหลักประการของทศวรรษที่ยุติธรรมในการพิจารณาคดี จึงเป็นผู้นำมุมมองที่ไม่เหมือนใครมาใช้ในการวางแผนเทคโนโลยีใหม่ๆ

การมีส่วนร่วมของศาลในกระบวนการออกแบบเทคโนโลยีช่วยให้มั่นใจได้ว่าเทคโนโลยีจะไม่บดบังข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับการเลือกปฏิบัติบนพื้นฐานแห่งเพศภาวะและเชื้อชาติ

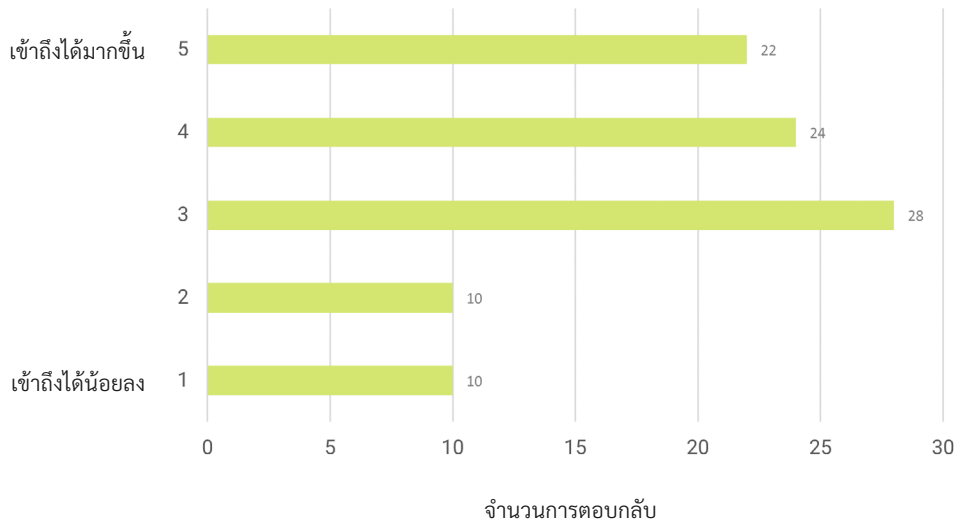
เมื่อถามเกี่ยวกับผลกระทบของเทคโนโลยีอุบัติใหม่ต่อการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม ผู้พิพากษาเน้นย้ำถึงประโยชน์ของกระบวนการที่รวดเร็วขึ้นและความง่ายในการส่งเอกสาร ผู้ตอบแบบสำรวจหลายคนยอมรับว่าการพิจารณาคดีเสมือนจริงทำให้ผู้คนจากพื้นที่ชนบทสามารถเข้าร่วมการพิจารณาคดีได้ง่ายขึ้นโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายเดินทางเข้าเมือง

ผู้ตอบแบบสำรวจระบุว่าเทคโนโลยีใหม่เพิ่มความโปร่งใสและทำให้ศาลมีความคล่องตัวมากขึ้น และตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนที่เปลี่ยนแปลงไป

เทคโนโลยีช่วยให้ผู้หญิงเข้าถึงศาลได้มากขึ้นหรือไม่

เทคโนโลยีช่วยให้คนพิการเข้าถึงศาลได้มากขึ้นหรือไม่

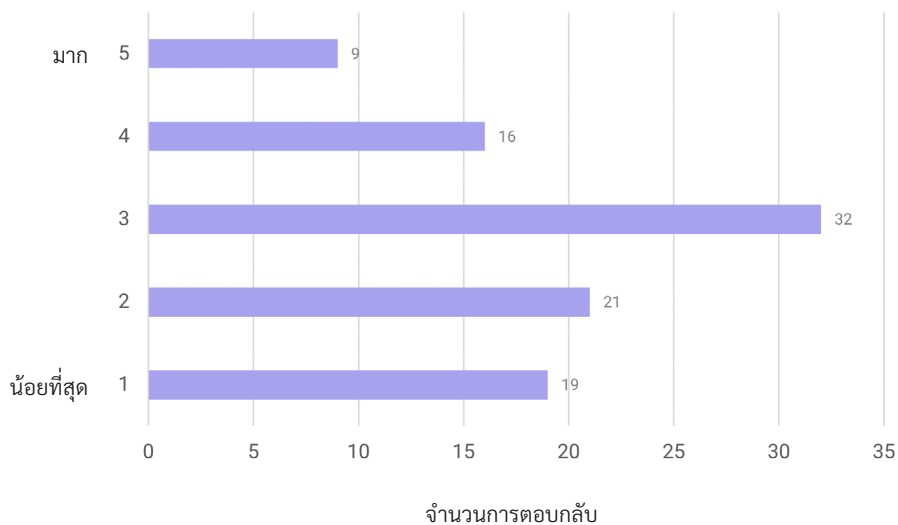
อย่างไรก็ตาม ผู้พิพากษายอมรับว่าเทคโนโลยีใหม่ไม่ได้ทำให้ทุกคนเข้าถึงศาลได้มากขึ้น การอ่านออกเขียนได้ การเข้าถึงอินเทอร์เน็ต และสถานะทางเศรษฐกิจยังคงเป็นอุปสรรคอย่างมากในการใช้เทคโนโลยี

ความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงนี้ยังคงอยู่ ไม่ว่าจะขึ้นศาลจริงหรือทางออนไลน์ ดังที่มีคำกล่าวที่ว่า “ในการพิจารณาคดีแบบขึ้นศาลจริง พวกเขาไม่มีเงินไปขึ้นศาล ส่วนการพิจารณาคดีเสมือนจริง พวกเขาไม่มีโทรศัพท์มือถือหรือไม่มีความรู้ทางเทคนิค”

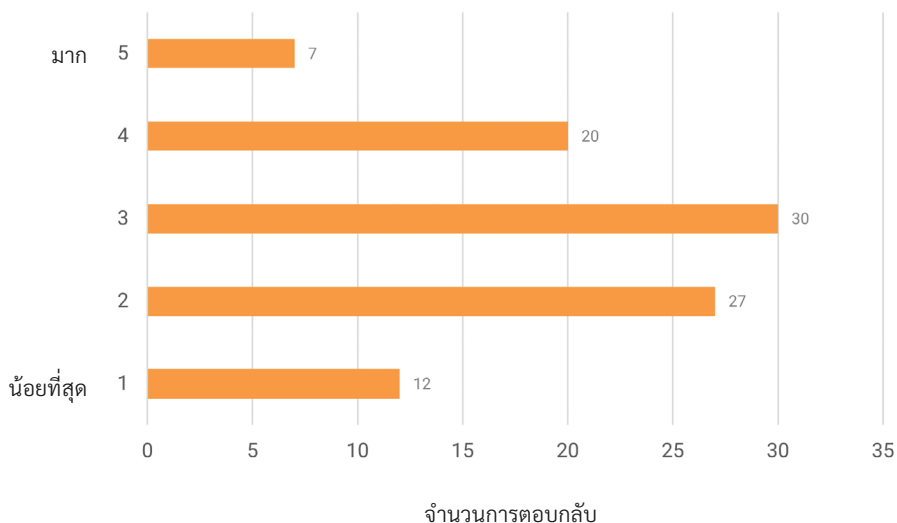
เมื่อขอให้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม ผู้พิพากษาย้ำถึงผลกระทบของความไม่เท่าเทียมกันในแง่คุณภาพอินเทอร์เน็ตและการเข้าถึงเทคโนโลยี ส่วนหนึ่งแสดงความคิดเห็นว่าเทคโนโลยีอาจทำให้กระบวนการต้องการผู้พิพากษาและทนายความที่เป็นมนุษย์น้อยลง ส่งผลให้กระบวนการยุติธรรมไร้ความยืดหยุ่นและมีความเป็นมนุษย์น้อยลง

ผู้พิพากษาแสดงความกังวลเกี่ยวกับการรักษาความลับของพยานที่เปราะบางและเด็ก ส่วนหนึ่งแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความจำเป็นในการประเมินเทคโนโลยีใหม่ๆ อย่างรอบคอบและให้การฝึกอบรมแก่ผู้พิพากษาและเจ้าหน้าที่ศาลอย่างครอบคลุม

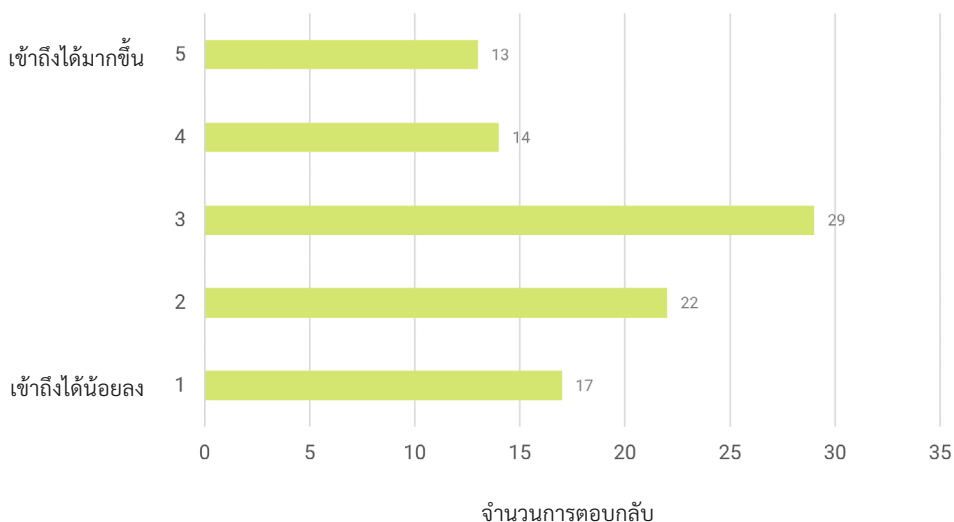
สถานะทางเศรษฐกิจเป็นอุปสรรคต่อผู้คนในการใช้เทคโนโลยีใหม่เหล่านี้หรือไม่

ระดับการศึกษาเป็นอุปสรรคต่อผู้ใช้เทคโนโลยีใหม่เหล่านี้หรือไม่

เทคโนโลยีนี้มีผลกระทบต่อการใช้งานการยุติธรรมในพื้นที่ชนบทอย่างไร

ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสำรวจ:

- ในช่วงเวลาแห่งโรคระบาดใหญ่นี้ เมื่อผู้ต้องขังซึ่งเป็นบุคคลที่ถูกกีดรอนเสรีภาพไม่สามารถปรากฏตัวในศาลจริงได้ ศาลเสมือนจริงทำให้พวกเขาเข้าร่วมการพิจารณาคดีภายในสถานที่คุมขังได้อย่างปลอดภัย บุคลากรในเรือนจำจึงมีงานน้อยลงเช่นกันเพราะไม่ต้องพานักโทษผู้ถูกคุมขังออกไปข้างนอก ซึ่งจะทำให้เขาต้องกังวลเรื่องความปลอดภัย
- แอปพลิเคชันบนสมาร์ทโฟนช่วยให้ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้มากขึ้น ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูล เข้าร่วมการพิจารณาคดีเสมือนจริง

ชำระค่าปรับจราจรหรือความผิดทางอาญา จ่ายค่าประกันตัว ชำระค่าธรรมเนียมการยื่นเอกสาร ฯลฯ ผ่านสมาร์ทโฟนได้จากทุกที่ ทุกเวลา

- ประชาชนมีโอกาสมากขึ้นในการว่าความด้วยตนเอง (self-represent) ในกระบวนการพิจารณาคดีในศาล
- มีความโปร่งใสมากขึ้น เนื่องจากเมื่ออัปโหลดเอกสารเข้าสู่ระบบแล้ว เอกสารไม่มีทางสูญหายหรือถูกเปลี่ยนแปลงหลังจากการยื่น
- เทคโนโลยีช่วยให้ผู้ใช้บริการศาลสามารถร้องขอ/รับข้อมูล/ข่าวสารจากศาลได้ทันที

- บุคคลบางกลุ่มสามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อการฉ้อโกงได้ โดยเฉพาะในเรื่องเอกสาร
- คนยากจนและผู้ไม่มีทักษะคอมพิวเตอร์อาจพบว่าเทคโนโลยีใหม่ๆ เป็นสิ่งที่ทำลาย
- ความโปร่งใสเพิ่มความไว้วางใจในรัฐบาล เพิ่มความมั่นใจในกระบวนการยุติธรรม ประหยัดเวลาสำหรับคู่ความและผู้ปฏิบัติงาน
- トラบเท่าที่มีความปรารถนาที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ปรับเปลี่ยนและปรับตัวให้เข้ากับแนวปฏิบัติใหม่ๆ และมีใจที่เปิดกว้างและมีความยืดหยุ่น ก็จะไม่มีความใดต้องกังวลมากนัก
- ต้องรักษาและปรับใช้เทคโนโลยีต่อไปหลังโรคระบาด และไม่ควรทิ้งเทคโนโลยีเมื่อเรากลับเข้าสู่ “สภาวะปกติ” เนื่องจากเราได้เห็นข้อดีของเทคโนโลยีในการบริหารจัดการงานด้านความยุติธรรมแล้ว
- แพลตฟอร์มที่ใช้ต้องเสถียร เข้าถึงได้ และเชื่อถือได้ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายควรเข้าใช้งานได้ง่ายโดยไม่คำนึงถึงความมั่งคั่ง การศึกษา สถานะทางสังคม เพศ หรือสังกัด

ความเป็นส่วนตัว / การคุ้มครองข้อมูล

ผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่ไม่คุ้นเคยกับรายละเอียดของความเป็นส่วนตัวและการควบคุมข้อมูล แต่ทราบว่าศาลหรือแผนกไอทีของตนมีระดับขั้นตอนอยู่แล้ว ระบบออนไลน์ได้รับการป้องกันด้วยรหัสผ่าน โดยกำหนดสิทธิการเข้าถึงในระดับที่แตกต่างกันสำหรับผู้ใช้งานประเภทต่างๆ

มีความกังวลทั่วไปเกี่ยวกับการแฮ็กระบบคอมพิวเตอร์และความปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคล อย่างไรก็ตาม ผู้พิพากษาส่วนใหญ่ระบุว่าศาลและรัฐบาลกำลังวางมาตรการป้องกัน ซึ่งรวมถึงทำการตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอ เก็บประวัติข้อมูล และวางกลยุทธ์การจัดการความเสี่ยง ศาลดำเนินงานร่วมกับผู้ให้บริการเทคโนโลยีอย่างแข็งขัน และกำหนดให้ขั้นตอนการจัดการข้อมูลเป็นไปอย่างโปร่งใส

ในกรณีที่ต้องปกป้องตัวตนของพยาน เทคโนโลยีมอบหนทางเพิ่มเติมให้พยานที่เป็นเด็กประาะบางไม่จำเป็นต้องให้การต่อหน้าสาธารณะ ศาลบางแห่งมีระบบรักษาความปลอดภัยแยกต่างหากสำหรับข้อมูลศาล โดยใช้ระบบการควบคุมภายในสำหรับการเข้าถึงและการจัดเก็บข้อมูล ผู้พิพากษาบางรายอนุญาตให้เข้าร่วมการพิจารณาคดีแบบออนไลน์เท่านั้น โดยจำกัดการเข้าถึงของสาธารณชน แต่ในขณะเดียวกันก็รับประกันความเป็นส่วนตัวของพยานและคู่ความ บางกรณีอนุญาตให้เฉพาะทนายความเท่านั้นที่มีสิทธิ์เข้าถึงห้องพิจารณาคดีเสมือนจริง

เมื่อถามว่าผู้พิพากษาได้รับข้อมูลที่เพียงพอหรือไม่เกี่ยวกับการปกป้องข้อมูลและความเป็นส่วนตัวของเทคโนโลยีที่ใช้ในศาล ร้อยละ 51 ของผู้ตอบแบบสำรวจตอบว่าไม่เพียงพอ ร้อยละ 41 รายงานว่าผู้ให้บริการเทคโนโลยีภาคเอกชนสามารถเข้าถึงข้อมูลศาลเพราะความจำเป็นทางเทคนิคหรือเพื่อจัดเก็บไฟล์ศาล อีกร้อยละ 22 ไม่ทราบว่าผู้ให้บริการภาคเอกชนมีสิทธิ์เข้าถึงหรือไม่ และร้อยละ 35 รายงานว่าไม่มีผู้ให้บริการภาคเอกชนรายใดสามารถเข้าถึงเนื้อหาของไฟล์ศาลได้ในขณะที่ให้บริการด้านเทคนิคแก่ศาล ผู้พิพากษาแสดงความกังวลเกี่ยวกับระเบียบขั้นตอนในการจำกัดสิทธิ์การเข้าถึงข้อมูล

ข้อคิดเห็นทั่วไป

ผู้ตอบแบบสำรวจได้รับเชิญให้แบ่งปันความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับเทคโนโลยีอุบัติใหม่ หลายคนกล่าวถึงความเห็นที่ได้กล่าวไปแล้วในตอนต้นของการสำรวจ โดยแสดงความกระตือรือร้นเกี่ยวกับเทคโนโลยีซึ่งจะช่วยให้ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมมากขึ้น และแสดงความกังวลว่าเทคโนโลยีจะส่งผลกระทบต่อความโปร่งใสของศาลอย่างไร

ผู้พิพากษารับทราบว่าการดำเนินการทางศาลและความสุจริตเที่ยงธรรม เทคโนโลยีสร้างความท้าทายใหม่ๆ ในแง่การรับรองความถูกต้องและขอบเขตของพยานหลักฐานที่ใช้ในการพิพากษา ทั้งนี้ ผู้พิพากษาจะยังคงปรับใช้มาตรฐานทางจริยธรรมระดับสูงของตนในการเปลี่ยนแปลงการดำเนินงานของศาลต่อไป

ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสำรวจ:

- เป็นการช่วยเพิ่มความสุจริตเที่ยงธรรมทางตุลาการ เนื่องจากลักษณะของระบบเอง ยิ่งมนุษย์แทรกแซงน้อยลงเท่าไรยิ่งดีเท่านั้น ความจริงแล้ว เทคโนโลยีกำลังเสริมสร้างความสุจริตเที่ยงธรรมทางตุลาการโดยรวม
- ความสุจริตเที่ยงธรรมทางตุลาการเป็นสิ่งสำคัญอันดับแรกและสำคัญที่สุดสำหรับผู้ที่ทำงานในกระบวนการยุติธรรม รวมทั้งความซื่อสัตย์ ความทุ่มเท ความอ่อนน้อมถ่อมตน ความมุ่งมั่น จิตใจที่สะอาด รักบริการ และจิตใจที่ไม่ฉ้อฉล ในขณะเดียวกัน เทคโนโลยีอาจช่วยลดภาระของศาล และทำให้กระบวนการยุติธรรมรวดเร็วขึ้น
- ความสุจริตเที่ยงธรรมของผู้พิพากษาและบุคลากรของศาลเป็นสิ่งสำคัญที่สุด อย่างอื่นจะตามมาเอง
- เทคโนโลยีเป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพในการประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย และไม่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการตัดสินใจของผู้พิพากษา
- ควรมีโครงการอบรมถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีใหม่ ให้แก่ผู้พิพากษาทั่วประเทศ
- เนื่องจากเทคโนโลยีเกิดใหม่และความสุจริตเที่ยงธรรมทางตุลาการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ระบบปัจจุบันของเราจำเป็นต้องตามให้ทัน และเราจำเป็นต้องคิดใหม่ที่เราจะรับมือและปรับตัวอย่างไรกับความท้าทายในแง่ของการฝึกอบรมบุคลากร โครงสร้างพื้นฐาน การประมวลผลคดี และการแปลงบันทึกของศาลให้เป็นดิจิทัล อย่างไรก็ตาม ทั้งหมดนี้สำเร็จได้ด้วยการใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ ที่ได้รับการพิสูจน์แล้วว่าป้องกันการยุ่งเหยิงต่อพยานหลักฐานได้ เพื่อรักษาความเชื่อมั่นของประชาชนต่อความสามารถของศาลในการพิพากษาคดีอย่างเป็นทางการ
- ฉันเป็นผู้พิพากษาอีกคนหนึ่งที่ไม่มีความเชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีมากนัก จะเป็นประโยชน์มากหากมีการดำเนินการสัมมนาผ่านเว็บเพื่อพัฒนาความสามารถของเรา และจัดให้มีบุคลากรด้านไอทีเพื่อเสริมการทำงานของเจ้าหน้าที่ศาลที่มีอยู่
- เทคโนโลยีเป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพในการประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย และไม่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการตัดสินใจของผู้พิพากษา
- ควรมีโครงการอบรมถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีใหม่ ให้แก่ผู้พิพากษาทั่วประเทศ

บทสรุป

ข้อมูลการสำรวจเผยให้เห็นความเร่งด่วนว่าศาลต้องมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีที่ใช้ในศาลของตน ปัจจุบันในแต่ละประเทศใช้เทคโนโลยีอยู่แล้วหรือกำลังพัฒนาเทคโนโลยีในระดับต่างๆ อย่างไรก็ตาม หากขาดการชี้แนะจากผู้พิพากษา เทคโนโลยีเหล่านี้ อาจก่อให้เกิดความไม่เสมอภาคมากขึ้น ทำลายความเชื่อมั่นของประชาชนต่อกระบวนการยุติธรรม และบดบังข้อมูลสำคัญที่ผู้พิพากษาต้องใช้เพื่อพิพากษาคดีอย่างอิสระและโปร่งใส

เทคโนโลยีใหม่กำลังถูกนำมาใช้กับผู้พิพากษา ซึ่งผู้พิพากษาไม่ได้เป็นผู้นำในเรื่องนี้ โดยทั่วไปแล้วผู้พิพากษาจะไม่มีส่วนร่วมในการออกแบบ คัดเลือก และใช้เทคโนโลยีใหม่ บรรดาผู้พิพากษาแสดงความคิดเห็นว่าตนไม่ทราบข้อมูลทั้งหมดว่าใครเป็นผู้จัดทำเทคโนโลยีและไม่ทราบวิธีการทำงานของเทคโนโลยีดังกล่าว

ผู้พิพากษาแสดงความกังวลว่าแง่มุมต่างๆ ของกระบวนการพิจารณาคดี ซึ่งครั้งหนึ่งเคยอยู่อำนาจควบคุมของตน กลับถูกปกปิดไว้ด้วยเทคโนโลยี ผู้พิพากษาไม่แน่ใจเกี่ยวกับความถูกต้องของเอกสารที่ได้รับทางอิเล็กทรอนิกส์หรือความปลอดภัยของการพิจารณาคดีออนไลน์ ข้อสงสัยของผู้พิพากษาเกี่ยวกับการเรียนรู้ของเครื่องแสดงให้เห็นว่าเทคโนโลยีที่ซับซ้อนเหล่านี้ บดบังกระบวนการตัดสินใจบางส่วน อย่างไรก็ตาม แม้จะมีความกังวลเหล่านี้ ผู้ตอบแบบสำรวจก็ยังมองโลกในแง่ดีว่าเทคโนโลยีใหม่จะช่วยปรับปรุงความโปร่งใส ป้องกันการทุจริต และทำให้คนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้มากขึ้น

การระบาดใหญ่ได้เผยให้เห็นว่ากระบวนการยุติธรรมขาดการเตรียมพร้อมในกรณีที่เกิดการหยุดชะงักครั้งใหญ่ การมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีจะช่วยให้แน่ใจว่าผู้พิพากษาจะมีความพร้อมสำหรับเหตุการณ์ระดับท้องถิ่นและระดับโลกในอนาคต และสามารถปรับตัวได้อย่างรวดเร็ว

การให้ความสนใจกับองค์ประกอบของความสุจริตเที่ยงธรรมทางตุลาการมีความสำคัญต่อการปลูกฝังและรักษาความเชื่อมั่นของสาธารณชนในระบบยุติธรรม ความสุจริตเที่ยงธรรมทางตุลาการเป็นเครื่องชี้วัดผู้พิพากษาแต่ละคน โดย

ขึ้นอยู่กับว่าผู้พิพากษานั้นมีความสามารถที่จะปกป้องห้องพิจารณาคดีและกระบวนการของตนจากอิทธิพลที่ไม่เหมาะสมหรือไม่ ผู้พิพากษาต้องตรวจสอบหลักฐานและการมีปฏิสัมพันธ์ใดๆ เพื่อให้แน่ใจว่าไม่มีผู้ใดเข้าแทรกแซงหรือมีความเป็นไปได้ว่าจะเกิดการแทรกแซง

โดยทั่วไปแล้วการออกแบบและพัฒนาเทคโนโลยีจะใช้กระบวนการที่ส่งผลถึงกัน ซึ่งการเปลี่ยนแปลงแต่ละรายการจะได้รับการตรวจสอบ ประเมิน และปรับปรุงเป็นวงจรต่อเนื่อง แนวทางการนี้ขัดแย้งกับชนบว่าด้วยความเป็นอิสระของตุลาการ ผู้พิพากษาหลายคนต่อต้านการติดตามผลของคดีหรือการวิเคราะห์สื่อดิจิทัลของศาลโดยละเอียด แต่เพื่อขจัดโอกาสในการทุจริตและเพื่อให้ทุกคนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างเท่าเทียม การติดตามและประเมินผลจะต้องกลายเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมการพิจารณาคดีโดยไม่รบกวนความเป็นอิสระของศาล สิ่งนี้จะช่วยให้ผู้พิพากษามีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในการออกแบบระบบศาล

ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสำรวจบางคนแสดงถึงความรู้สึกไม่แน่ใจ ในขณะที่บางส่วนแสดงความกระตือรือร้นหรือลังเลใจ ผู้พิพากษาบางคนสบายใจหรือกระตือรือร้นที่จะใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ และบางคนประหม่าหรือต่อต้าน ผู้พิพากษาต้องได้รับการฝึกอบรมและสัมผัสกับเทคโนโลยีใหม่ๆ เพื่อเริ่มใช้งาน โดยไม่เพียงแต่ใช้เทคโนโลยีเท่านั้น แต่ยังคงมีส่วนร่วมในการออกแบบกระบวนการศาลใหม่ด้วย

แม้ว่าผู้พิพากษาจะไม่มีหน้าที่รับผิดชอบหลักในด้านเทคนิคของกระบวนการศาล แต่ผู้พิพากษาจะต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาและตรวจสอบเทคโนโลยีเหล่านี้อยู่เสมอ เพื่อใช้ความเชี่ยวชาญด้านการพิจารณาคดีของตนเองในกระบวนการออกแบบเทคโนโลยี และประเมินความเสี่ยงต่อสิทธิมนุษยชนและหลักนิติธรรม

ความเป็นอิสระของศาลจากรัฐบาลมีความสำคัญต่อการรักษาความเป็นอิสระของศาลและการปกป้องหลักนิติธรรม รัฐบาลมักจะปรากฏตัวในศาลในฐานะคู่ความในคดีอาญา

และคดีแพ่ง และการที่รัฐบาลควบคุมเทคโนโลยีของศาลก็อาจบ่อนทำลายความเชื่อมั่นของประชาชนว่าผู้พิพากษา กำลังตัดสินใจอย่างอิสระ

เมื่อเทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงการดำเนินการของศาล ผู้พิพากษาต้องพร้อมที่จะมีส่วนร่วมในวิวัฒนาการความยุติธรรม ผู้พิพากษาต้องมีความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับเทคโนโลยี คำศัพท์ต่างๆ และต้องตระหนักเมื่อเทคโนโลยีส่งผลกระทบต่อความยุติธรรมในการพิจารณาคดี และดูแลให้ทุกคนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้อย่างเสมอภาคภายในแพลตฟอร์มเทคโนโลยี

ผู้พิพากษามีบทบาทสำคัญในการระบุความต้องการของผู้ใช้บริการของศาล โดยเฉพาะกลุ่มเปราะบาง เนื่องจากเทคโนโลยีใหม่ส่งเสริมความโปร่งใสและประสิทธิภาพ ผู้พิพากษาจึงเป็นผู้ต้องดูแลว่าไม่มีใครถูกทิ้งไว้ข้างหลังในศาลของตน

เทคโนโลยีใหม่ๆ พัฒนาขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ส่วนใหญ่ที่มีความรู้ เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยี และมีรายได้ปานกลาง แต่ไม่สามารถใช้งานกับผู้หญิง ผู้ทุพพลภาพ และชนกลุ่มน้อยทางภาษาได้ทุกคน เทคโนโลยีใหม่ไม่เพียงต้องคุ้มครอง แต่ยังต้องส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศ และต่อสู้กับการเลือกปฏิบัติ หากศาลไม่ก้าวเข้ามามีส่วนร่วมอย่างแข็งขัน ความต้องการของผู้ใช้ที่เปราะบางที่สุดก็จะถูกมองข้ามภายในกระบวนการออกแบบเทคโนโลยี

จากภาพรวมของมุมมองการพิจารณาคดีในภูมิภาคอาเซียนเป็นที่ชัดเจนว่าผู้พิพากษาสามารถนำความเชี่ยวชาญของตนเข้าสู่กระบวนการออกแบบเทคโนโลยีได้ เพื่อสนับสนุนให้ผู้พิพากษาเป็นผู้นำในวิวัฒนาการของศาล ไม่ว่าจะเป็บบทบาทการบริหารระดับสูง ศาลอุทธรณ์ หรือแม้แต่การพิจารณาคดีในชนบท ผู้พิพากษาจำเป็นต้องมีทักษะและความรู้ใหม่ๆ การวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่าผู้พิพากษาจำเป็นต้องดำเนินการดังนี้

- เข้าใจการเรียนรู้ของเครื่อง/ปัญญาประดิษฐ์ดีพอที่จะตั้งคำถามเกี่ยวกับข้อมูลที่ใช้ฝึกอัลกอริทึม และระบอคติทางเพศ เชื้อชาติ และอัตลักษณ์ในกระบวนการการเรียนรู้ของเครื่อง
- รับรายละเอียดเกี่ยวกับขอบเขตและความหลากหลายของการตัดสินใจที่ใช้ในการฝึกอบรมระบบ AI
- มีส่วนร่วมในการเตรียมพร้อมคู่ความและพยานสำหรับกระบวนการศาลเสมือนจริง มารยาทในศาล และเทคโนโลยี ก่อนขึ้นศาลออนไลน์

- เพิ่มหลักเกณฑ์ด้านนิติธรรมและความเป็นธรรมในการพิจารณาคดีเมื่อมีการเสนอเทคโนโลยีใหม่ โดยยืนยันบทบาทของตนในฐานะฝ่ายตุลาการที่ต้องธำรงไว้ซึ่งหลักการสำคัญเหล่านี้
- ตรวจสอบหลักฐานและคำให้การของพยานที่น่าเสนอผ่านเทคโนโลยีใหม่ๆ โดยละเอียด
- ส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการทางศาลกับคู่ความและพยาน เพื่อรักษาและเสริมสร้างความเชื่อมั่นของประชาชน ในขณะที่กระบวนการต่างๆ เปลี่ยนแปลงไปเรื่อยๆ
- สนับสนุนเพื่อนร่วมงานในฝ่ายตุลาการ เพื่อสร้างทักษะและความเข้าใจในเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่จำเป็นต่อภาระคดีและปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี
- กวดขันเรื่องช่องทางการทุจริตโดยเพื่อนร่วมงานและเจ้าหน้าที่ศาล ทั้งในกระบวนการศาลแบบดั้งเดิมและแบบใช้เทคโนโลยี

หากปราศจากการมีส่วนร่วมของตุลาการอย่างแข็งขันในวิวัฒนาการทางเทคโนโลยีของศาลในอาเซียน ก็จะมีความเสี่ยงที่วิกฤตทางกฎหมายของผู้คนจะกลายเป็นช่องทางให้ละเมิดสิทธิส่วนบุคคลและละเมิดความเป็นส่วนตัว

การที่เทคโนโลยีบดบังหลักฐานและกระบวนการตัดสินใจ โดยที่ผู้พิพากษาไม่สามารถอธิบายต่อคู่ความได้ จะทำลายความโปร่งใสและความเชื่อมั่นของสาธารณชน การยกภาระหน้าที่ในการรักษาความยุติธรรมในการพิจารณาคดีไปให้บริษัทเทคโนโลยีเอกชนหรือผู้ออกแบบระบบซึ่งมุ่งแต่จะทำให้เทคโนโลยีมีประสิทธิภาพ ก็จะบ่อนทำลายความโปร่งใสของศาล

การติดตามเทคโนโลยีอุบัติใหม่และนำข้อกังวลเกี่ยวกับหลักนิติธรรมและความยุติธรรมในการพิจารณาคดีมาใช้ในการออกแบบกระบวนการศาลใหม่ จะเป็นหน้าที่รับผิดชอบอีกประการหนึ่งของผู้พิพากษา และมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการรักษาความสุจริตเที่ยงธรรมทางตุลาการ

United Nations Development Programme
Bangkok Regional Hub
3rd Floor United Nations Service Building
Rajdamnern Nok Avenue, Phranakorn
Bangkok 10200 Thailand

www.asia-pacific.undp.org